

DIGITÁLNÍ ČESKO

Informační koncepce České republiky

Navazující dokument č. 2:

Slovník pojmů eGovernmentu

Zpracoval	Odbor Hlavního architekta eGovernmentu		
	Ing. Richard Scharnagl + kolektiv OHA a oeG		
Ověřil	Digitální šampion		
	Ing. Ondřej Felix, CSc.		
Schválil	Hlavní architekt eGovernmentu		
	Ing. Petr Kuchař		
	datum vydání:	26. 5. 2020	
Stav:	Schválený	Klasifikace	Veřejné
Verze:	1.2	Počet stran:	174
Platnost:	26. 5. 2020	Účinnost:	26. 5. 2020

Slovník pojmů eGovernmentu

Zkratka	Pojem česky	Definice česky (definicion)	Popis česky (description)	Zdroje definice	Detail zdroje
	Administrátor	Osoba zajišťující správu, provoz, použití, údržbu a bezpečnost technického aktiva.		Vyhláška č. 82/2018 Sb., o kybernetické bezpečnosti	§ 2. písm. a)
Adresa	Adresa	Kombinace názvu okresu, názvu obce nebo vojenského újezdu, názvu části obce nebo v případě hlavního města Prahy názvu katastrálního území a názvu obvodu, čísla popisného nebo evidenčního, názvu ulice a čísla orientačního a dále zvláštních údajů pro doručování prostřednictvím poštovních služeb, která jednoznačně určuje adresní místo,		Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech	§ 29 písm. h),
	Adresářová služba	Aplikace spravující informace o síťových prostředcích, které jsou k dispozici v rámci infrastruktury IT a spravující odpovídající přístupová práva uživatelů.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Adresní místo	Takové místo v terénu, kterému lze ve vztahu ke stavebnímu objektu jednoznačně přiřadit adresu		Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech	§ 29 písm. d),
	Agenda	Ucelená oblast působnosti		Zákon č. 111/2009 Sb., o základních	§2. písm. e)

		orgánu veřejné moci nebo ucelená oblast působení soukromoprávního uživatele údajů		registrech	
	Agenda	Souhrn úředních činností, většinou vázaný na konkrétní správní činnost, např. Agenda občanských průkazů, Agenda procesu územních řízení. Agenda je vymezena konkrétním zákonem, který upravuje způsob výkonu konkrétního úseku veřejné správy.		Institut pro veřejnou správu	
	Agenda veřejné správy	Zákonem vymezený okruh vzájemně souvisejících činností v rámci působnosti orgánu veřejné moci.	Agenda je vymezena platným zákonem nebo zákony, které upravují způsob výkonu konkrétního úseku veřejné správy. Každá Agenda VS musí být uvedena v RPP.	OeG, částečně IVS	
	Agendové místo	1) Orgán veřejné moci, který vede evidenci subjektů (právnícká osoba, organizační složka a organizační jednotka právnické osoby, organizační složka státu, vnitřní organizační jednotka organizační složky státu, pokud je této vnitřní organizační jednotce zákonem svěřena vlastní	Agendové místo je orgán, který provádí po splnění podmínek zápis či úpravu údajů o subjektu v Registru osob, nebo provádí zápis či editaci údajů do jiného informačního systému podle jeho souvislosti s ROS	Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech	§ 24 písm. a),

		působnost, podnikající fyzická osoba, zahraniční osoba a organizační složka zahraniční osoby, svěřenský fond) podle jiného právního předpisu, pokud tyto subjekty vznikají zápisem do této evidence nebo jiný právní předpis spojuje vznik těchto subjektů se zápisem do této evidence, 2) Orgán veřejné moci, který uděluje oprávnění k činnosti podle jiného právního předpisu, 3) Správce rejstříku orgánů veřejné moci a soukromoprávních uživatelů údajů, je-li subjekt dle závorky bodu 1 orgánem veřejné moci, 4) Ústřední správní úřad, jehož oblasti působnosti je vznik subjektu dle závorky bodu 1 nejbližší, není-li orgán veřejné moci podle bodů 1 až 3.			
AIFO	Agendový identifikátor fyzické osoby	Neveřejný identifikátor, který je jednoznačně přiřazen záznamu o fyzické osobě v agendovém informačním systému nebo základním registru v rámci příslušné agendy, je odvozen	AIFO přidělí ORG respektive ISZR. Z agendového identifikátoru fyzické osoby nelze odvodit zdrojový identifikátor fyzické osoby a nelze z něj ani dovodit osobní nebo jiné údaje o fyzické osobě,	Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech	§ 9, odst. 1

		ze zdrojového identifikátoru fyzické osoby a kódu agendy a je užíván výlučně k jednoznačnému určení fyzické osoby pro účely výkonu agendy, pro kterou byl přidělen.	jíž byl přiřazen. AIFO se nikdy nesděluje a nevyužívá se v úředním styku.		
AIS	Agendový informační systém	Informační systém veřejné správy, který slouží k výkonu agendy, využívání elektronických formulářů nebo elektronické identifikaci.	Jedná se o informační systémy jednotlivých orgánů veřejné moci, které jsou prostřednictvím rozhraní napojeny na základní registry. V případě, kdy agendový systém pracuje s referenčními údaji, požádá si o tyto údaje ze základních registrů, úředník není tedy nucen vyžadovat tyto údaje od žadatele.	Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech	§ 2 písm. f),
	Agendový údaj	Jde o podřadný prvek Údaje Agendové údaje jsou údaje, které si vede sama agenda o subjektu/objektu práva. Agendový údaj by měl mít vždy vazbu na subjekt či objekt vedený v základním registru.		Výklad OHA	
	Agregace	Agregace značí, že objekt seskupuje určitý počet jiných objektů.	Vazba dle standardu ArchiMate	ArchiMate	
	Akceptace	Formální souhlas, že služba IT, proces, plán nebo jiné dodávky jsou kompletní, správné, spolehlivé a splňují	Akceptaci obvykle předchází vyhodnocení nebo testování a je často vyžadována před přechodem do dalšího stádia	ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		specifikované požadavky.	projektu nebo procesu. Viz Kritéria akceptovatelnosti služby.		
	Akceptovatelné riziko	Riziko, které je přijatelné pro orgán nebo osobu, které jsou povinny zavést bezpečnostní opatření podle zákona a není nutné jej zvládat pomocí dalších bezpečnostních opatření.		Vyhláška č. 82/2018 Sb., o kybernetické bezpečnosti	§ 2, písm. b)
	Akreditovaný	Oficiálně schválený pro zastávání určité role. Zákon 365/2000 Sb. následně akreditaci myslí postup, na jehož základě se vydává osvědčení o tom, že právnické nebo fyzické osoby, které jsou podnikateli, splňují ve vymezeném rozsahu technické, organizační, ekonomické a personální předpoklady k provádění atestaci	Například akreditovaná instituce může být schválena pro provádění školení nebo pro provádění auditů.	ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Aktér	Osoba, organizace nebo systém, který vystupuje v jedné nebo více rolích jako účastník aktivit (byznys funkcí, procesů nebo služeb).	Ve veřejné správě převážně subjekt práva na jedné straně nebo orgán veřejné moci a jeho organizace a zaměstnanci na druhé straně.	český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Aktiva	Zdroj nebo způsobilost. Aktiva poskytovatele služby zahrnují vše, co může	Typy aktiv mohou být následující: management, organizace, proces, znalost, lidé,	ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		příspěvek k dodávce služby.	informace, aplikace, infrastruktura a finanční kapitál.		
	Aktiva služby	Jakákoli způsobilost nebo zdroj poskytovatele služeb. Viz Aktiva.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Aktivní monitorování	Monitorování konfigurační položky nebo služby IT za použití pravidelných automatizovaných kontrol ke zjištění průběžného stavu. Viz Pasivní monitorování.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Aktivum	Cokoliv, co má hodnotu pro jednotlivce, organizaci nebo veřejnou správu		Výkladový slovník kybernetické bezpečnosti	
	Aktivum podpůrné	Technické aktivum, zaměstnanci a dodavatelé podílející se na provozu, rozvoji, správě nebo bezpečnosti informačního a komunikačního systému	• technické aktivum (technické vybavení, komunikační prostředky dotčeného systému a jeho programové vybavení, objekty, ve kterých je tento systém umístěn), • pracovníci - zaměstnanci a dodavatelé podílející se na provozu, rozvoji, správě nebo bezpečnosti ICT systému, • procesně-organizační pravidla, postupy a návody určující cíl a podmínky poskytování a využívání ICT služby, podílející se na provozu, rozvoji, správě nebo bezpečnosti systému. Primárně platí pro informační	Vyhláška č. 82/2018 Sb., o kybernetické bezpečnosti	§ 2, písm. f)

			system kritické informační infrastruktury, komunikační systém kritické informační infrastruktury nebo významný informační systém.		
	Aktivum primární	Informace nebo služba, kterou zpracovává nebo poskytuje informační a komunikační systém	Primárně platí pro informační systém kritické informační infrastruktury, komunikační systém kritické informační infrastruktury nebo významný informační systém.	Vyhláška č. 82/2018 Sb., o kybernetické bezpečnosti	§ 2, písm. g)
	Aktivum technické	Takové technické vybavení, komunikační prostředky a programové vybavení informačního a komunikačního systému a objekty, ve kterých jsou tyto systémy umístěny, jejichž selhání může mít dopad na informační a komunikační systém.		Vyhláška č. 82/2018 Sb., o kybernetické bezpečnosti	§ 2, písm. k)
	Alternativní náklady (náklady ztracené příležitosti)	Náklady, které jsou užívány při srovnání několika investičních alternativ.	Náklady ztracené příležitosti představují příjem, který by byl získán při užití existujících zdrojů jiným způsobem. Například Alternativní náklady spojené s nákupem nového serveru mohou zahrnovat neprovedení aktivity zlepšování služeb, na kterou by jinak peníze mohly být vynaloženy. Termín je používán jako část procesu rozhodování, ale není interpretován jako aktuální	ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

			náklady ve finančních vyjádřeních.		
	Analytické modelování	Technika, která využívá matematické modely pro předvídání chování konfigurační položky nebo služby IT. Analytické modely jsou běžně používány ve Správě kapacit a ve Správě dostupnosti. Viz Modelování.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
BIA	Analýza dopadů na byznys	BIA (Business Impact Analysis) je činnost Správy kontinuity businessu (Business Continuity Management), která identifikuje podstatné funkce businessu a jejich závislosti. Tyto závislosti mohou zahrnovat dodavatele, personál, další podnikové procesy, služby IT atd.. BIA definuje požadavky na obnovu služeb IT. Tyto požadavky zahrnují cílové doby obnovy, cíle bodu obnovy a minimální cíle úrovně služby pro každou službu IT.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
FMEA	Analýza druhů a následků chyb	Přístup pro posouzení potenciálního dopadu poruch. FMEA zahrnuje analýzu dopadu poruchy každé konfigurační položky		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		hierarchicky vzhůru až po úroveň businessu. FMEA je často užívána ve Správě bezpečnosti informací a v Plánování kontinuity služeb IT.			
	Analýza hrozeb	Zkoumání činností a událostí, které by mohly negativně ovlivnit kvalitu služby IT (systém zpracování a přenosu dat) i / nebo data samotná.		Výkladový slovník kybernetické bezpečnosti	
CBA	Analýza nákladů a přínosů	Činnost, při které se analyzují a srovnávají náklady a přínosy alternativních postupů. Viz Případová studie, Čistá současná hodnota, Interní míra návratnosti (IRR), Návratnost investice, Hodnota z investice.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Analýza rizik	Proces pochopení povahy rizika a určení úrovně (pravděpodobnosti nastání a odhad možných dopadů) rizika.		Výkladový slovník kybernetické bezpečnosti	
	Analýza služby	Technika užívaná k posouzení dopadu incidentu na business. Modeluje závislosti mezi konfiguračními položkami a závislosti služeb IT na konfiguračních položkách.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

FTA	Analýza stromu poruch	Technika, která může být použita pro zjištění řetězce událostí, které vedou k problému. Analýza stromu poruch reprezentuje řetězec událostí zobrazených v diagramu za použití booleovské notace.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Analýza trendů	Analýza dat za účelem identifikace vzorků v čase. Je využívána ve Správě problémů pro identifikaci obvyklých poruch nebo konfiguračních položek náchylných k poruchám, ve Správě kapacit je používána jako modelovací nástroj k předvídání budoucího chování. Využívá se rovněž jako nástroj managementu k identifikaci nedostatků v procesech Správy služeb IT.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Analýza výpadku služby	Činnost vedoucí k určení příčin jednoho či více přerušení poskytování služby IT. Analýza výpadku služby identifikuje příležitosti k zlepšení procesů a nástrojů poskytovatele služeb IT, a to nejen v infrastruktuře IT. Analýza je časově omezená projektem podobná činnost, spíše než průběžný		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		analytický proces. Viz Analýza primární příčiny (RCA).			
	Aplikace	Aplikace je nainstalovaný a zprovozněný IT systém, který podporuje business funkce a služby. Aplikace používají data a jsou tvořeny technologickými komponentami.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Aplikace	Software, který poskytuje funkce požadované službou IT. Každá aplikace může být částí více služeb IT. Aplikace běží na jednom nebo více serverech anebo klientech. Viz Správa aplikací, Aplikační portfolio.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Aplikační architektura	Popis struktury a interakcí aplikací jako skupiny schopností, které poskytují klíčové business funkce a data.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Aplikační funkce	Aplikační funkce představuje automatizované chování, které může být vykonáno aplikační komponentou.		Národní architektonický rámec	
	Aplikační komponenta (Komponenta aplikace)	Zapouzdření aplikační funkčnosti ve shodě s členěním její implementace. Modulární, nasaditelná a nahraditelná	Aplikační komponenty jsou realizovány, rozmístěny (deployed) do technologických komponent. Aplikační komponenta je implementována	Národní architektonický rámec	

		část softwarového systému, zapouzdřující své chování a data, které poskytuje skrz sadu rozhraní.	řadou technologických komponent. Jedná se o aktivní prvek architektury informačních systémů. Aplikační komponenta je samostatně instalovatelnou a provozovatelnou jednotkou aplikačního SW vybavení.		
	Aplikační platforma	Kolekce softwarových a hardwarových komponent, která poskytuje služby pro budování aplikací.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Aplikační portfolio	Databáze nebo strukturovaný dokument využívaný ke správě aplikací v průběhu jejich životního cyklu. Aplikační portfolio obsahuje klíčové atributy všech používaných aplikací. Aplikační portfolio je někdy implementováno jako součást portfolia služeb nebo jako součást systému správy konfigurací.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Aplikační programové vybavení	Programové vybavení vytvořené pro specifický business účel.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	ArchiMate	Nezávislý grafický modelovací jazyk.	O jeho správu se stará konsorcium Open Group, které ArchiMate vyhlásilo jako standard pro popis Enterprise architektury.	Výklad OHA	
Architekt	Architekt	Bezpečnostní role	Výkonem této role může být	Vyhláška č. 82/2018 Sb., o kybernetické	§ 7, odst.

KB	kybernetické bezpečnosti	odpovědná za zajištění návrhu implementace bezpečnostních opatření tak, aby byla zajištěna bezpečná architektura informačního a komunikačního systému	pověřena osoba, která je pro tuto činnost vyškolená a prokáže odbornou způsobilost praxí s navrhováním implementace bezpečnostních opatření a zajišťováním architektury bezpečnosti a) po dobu nejméně tří let, nebo b) po dobu jednoho roku, pokud absolvovala studium na vysoké škole.	bezpečnosti	(2),
	Architektonická vize (Vize architektury)	Zjednodušený popis cílové architektury zaměřený na business přínosy a na změny v podniku, které v důsledku cílové architektury vzniknou. Vize slouží jako podklad k detailnější architektonické práci.		Národní architektonický rámec	
	Architektura	Formální popis systému nebo jeho detailní plán na úrovni komponent vedoucí k jeho implementaci.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Architektura	Struktura systému nebo služby IT zahrnující vzájemné vztahy mezi komponentami a prostředím, ve kterém se nacházejí. Architektura také obsahuje normy/standarty a směrnice, které usměrňují návrh a rozvoj systému.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Architektura	Struktura komponent a jejich		TOGAF	

		vazeb včetně principů a návodů, které řídí návrh a rozvoj v čase.			
AA	Architektura aplikační	Popis struktury a interakcí aplikací jako skupiny schopností, které poskytují klíčové business funkce a data.		TOGAF	
	Architektura databáze	Logický pohled na datové modely, datové standardy a datové struktury. Součástí je také definice fyzické databáze pro informační systém. Požadavky na výkonnost, a geografické rozmístění.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Architektura ICT služby	Struktura ICS zahrnující vzájemné vztahy mezi komponentami a prostředím, ve kterém se nacházejí. Obsahuje také normy/standardy a směrnice, které usměrňují návrh a rozvoj IS.		Výklad OHA	
	Architektura informačního systému	Jedna ze základních horizontálních vrstev architektury úřadu, tvořená aplikační a datovou architekturou informačních systémů.		TOGAF	
	Architektura orientovaná na služby	Styl architektury (business a technologické), který je zaměřen na zjednodušení	Jednou ze základních myšlenek je rozložení procesu na části (bloky), které se vyskytují	český překlad výkladového slovníku TOGAF	

		spolupráce různých částí a s důrazem na pružnost v důsledku změn.	opakovaně, tzn. po jejich naprogramování vznikne modul, který je opakovaně použitelný		
EA	Architektura podniku / úřadu	Architektura, zahrnuje: • strukturovaný popis cílů organizace, • způsobů jak jsou tyto cíle dosahovány pomocí podnikových procesů a • způsobů, jak mohou tyto procesy být podpořeny technologiemi ICT.	Obvykle je členěna do čtyř základních vrstev (modulů), zohledňujících zásadní aspekty organizace: • architektura procesů / organizačně-kompetenční (business - strategie, procesy) udávající, jakou mají jednotlivé procesy důležitost, kdo se účastní jakých procesů (= které ICT služby jsou poskytovány kterým uživatelům a s jakými právy) atd., • datová architektura specifikující: datovou strukturu / modely, vzájemné vazby mezi daty, charakter dat (např. osobní údaje, veřejná data, ...) • architektura služeb / aplikací určující jaké jsou vazby mezi jednotlivými procesy, je podporujícími ICT službami (informační, aplikační, infrastrukturní a podpůrné) a informacemi (metadata, datové modely), • technologická architektura určující s využitím jakých, jak nastavených a jak navzájem propojených technických prostředků, na jaké ICT	TOGAF	

			infrastruktury (SW: aplikační software, rozhraní jejich propojení, sdílení / replikace dat a HW: aplikační a databázové servery, sítě) + při jakém rozmístění (objekty / lokality) jsou ICT služby poskytovány.		
SA	Architektura řešení	Popis jednotlivé business aktivity a její IT podpory. Architektura řešení typicky odpovídá jednomu projektu nebo fázi a překládá požadavky do vize architektury pro řešení, do vysokoúrovňové specifikace řešení a do nutných implementačních kroků.		TOGAF	
SA	Architektura řešení	Detailní architektura dílčí schopnosti úřadu nebo odpovídajícího funkčního celku, zaměřená na popis toho, jak prvky architektury fungují nebo mají fungovat.		TOGAF	
	Architektura segmentu	Detailní a formální popis jedné oblasti (segmentu) v rámci podniku za účelem organizace změn na úrovni projektového portfolia.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Architektura schopnosti	Velmi detailní popis architektury pro realizaci konkrétního řešení nebo aspektu řešení.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
EA	Architektura	Formální popis systému		TOGAF	

	systemu	nebo plánu systému na úrovni jeho komponentprvků, jako vodítko pro jeho implementaci.			
EA	Architektura úřadu	Architektura úřadu jako manažerská metoda je prostředkem celostního poznávání organizace na podporu rozhodování, zejména při plánování strategických změn, ale také na podporu řízení výkonnosti, kvality a zodpovědnosti.	Architektura úřadu představuje popis struktury a chování úřadu (kdo jsme), plánovaných změn (odkud a kam jdeme) a jejich informatické podpory (k čemu nám je a má být ICT jako celek a jednotlivé informační systémy veřejné správy). Původní pojem podniková architektura byl pro účely veřejné správy nahrazen pojmem architektura úřadu, ale původní význam zůstal zachován.	Výklad OHA	
EA	Architektura úřadu	Struktura komponent / prvků, jejich vzájemných vazeb a principů a návodů řídících jejich návrh a vývoj v čase.	Architektura úřadu představuje popis struktury a chování úřadu (kdo jsme), plánovaných změn (odkud a kam jdeme) a jejich informatické podpory (k čemu nám je a má být ICT jako celek a jednotlivé informační systémy veřejné správy). Původní pojem podniková architektura byl pro účely veřejné správy nahrazen pojmem architektura úřadu, ale původní význam zůstal zachován.	TOGAF	
EA	Architektura	Jako manažerská metoda je	Představuje popis struktury a	TOGAF, pojem KB	

	úřadu / Podniková architektura	prostředkem celostního poznávání organizace na podporu rozhodování, zejména při plánování strategických změn, ale také na podporu řízení výkonnosti, kvality a zodpovědnosti.	chování úřadu (kdo jsme), plánovaných změn (odkud a kam jdeme) a jejich informatické podpory (k čemu nám je a má být ICT jako celek a jednotlivé informační systémy veřejné správy). Původní pojem podniková architektura byl pro účely veřejné správy nahrazen pojmem architektura úřadu, ale původní význam zůstal zachován.		
	Architektura veřejné správy	Architektura veřejné správy jako socio-ekonomicko- technického systému je souborem prvků, které tvoří strukturu systému, jejich vzájemných vazeb, jejich chování (fungování) a principů a pravidel jejich vzniku a vývoje v průběhu času.		Výklad OHA	
	Artefakt	Fyzický kus dat, který je užit nebo vytvořen při procesu vývoje softwaru nebo při nasazení a činnosti systému.		ArchiMate	
	Asistovaná digitální služba	Digitální služba, kterou za koncového uživatele (klienta) na přepážce univerzálního nebo agendového kontaktního místa zprostředkuje úředník orgánu veřejné moci.		Výklad OHA	

	Atest	Doklad osvědčující kladný výsledek atestace informační koncepce, nebo dokumentace informačního systému		Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy	§2 písm. m),
	Atestace	Stanovení shody dlouhodobého řízení informačních systémů veřejné správy s výjimkou provozních informačních systémů (informačních systémů pro řízení a rozvoj lidských zdrojů a odměňování, elektronických systémů spisové služby, informačních systémů pro vedení účetnictví nebo řízení finančních zdrojů, systémů elektronické pošty) s požadavky zákona 365/2000 Sb. a prováděcích právních předpisů k tomuto zákonu		Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy	§2 písm. i),
	Atribut	Část informace o konfigurační položce. Například jméno, umístění, číslo verze a náklady. Atributy konfigurační položky jsou uchovávány v konfigurační databázi (CMDB). Viz Vztah/vazba.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
Auditor KB	Auditor kybernetické bezpečnosti	a) bezpečnostní role odpovědná za provádění auditu kybernetické bezpečnosti, přičemž		Vyhláška č. 82/2018 Sb., o kybernetické bezpečnosti	§ 7, odst. (4),

		výkonem této role může být pověřena osoba, která je pro tuto činnost vyškolená a prokáže odbornou způsobilost praxí s prováděním auditů kybernetické bezpečnosti nebo auditů systému řízení bezpečnosti informací 1. po dobu nejméně tří let, nebo 2. po dobu jednoho roku, pokud absolvovala studium na vysoké škole. b) zaručuje, že provedení auditu kybernetické bezpečnosti je nestranné, a c) nesmí být pověřen výkonem jiných bezpečnostních rolí.			
	Autentizace	Proces ověření totožnosti, prokázání, že osoba/aplikace/technický prostředek, je skutečně tou identitou, za kterou se prohlašuje nebo je prohlašován. Jedná se o poskytnutí záruky, že prohlašovaná charakteristika je správná.	Umožňuje potvrdit elektronickou identifikaci fyzické či právnické osoby nebo původ a integritu dat. Po dokončení autentizace obvykle následuje autorizace, což je souhlas, schválení, umožnění přístupu či provedení konkrétní operace daným subjektem. Jedná se o elektronický postup, který umožňuje potvrdit elektronickou identifikaci fyzické či právnické osoby nebo původ a integritu dat v	Výkladový slovník kybernetické bezpečnosti	

			elektronické podobě.		
	Autentizace	elektronický postup, který umožňuje potvrdit elektronickou identifikaci fyzické či právnické osoby nebo původ a integritu dat v elektronické podobě.		NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014	článek 3 odst. 5
	Balanced scorecard	Manažerský nástroj vyvinutý doktorem Robertem Kaplanem (Harvard Business School) a Davidem Nortnem. Balanced scorecard umožňuje rozdělit strategii do Klíčových ukazatelů výkonnosti (KPIs). Výkonnost měřená pomocí KPI se používá k prezentaci toho, do jaké míry byla strategie úspěšná. Balanced Scorecards má čtyři hlavní oblasti, každou z nich reprezentovanou několika KPI. Tyto čtyři oblasti jsou posuzovány v různých úrovních podrobnosti v celé organizaci.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Balíček hlavních služeb	Podrobný popis hlavních služeb, který může být sdílen v rámci dvou nebo více balíčků úrovní služeb. Viz Balíček služby.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Balíček návrhu	Dokument(y) definující		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a	

	služby	všechny náležitosti služby IT a její požadavky v každé fázi životního cyklu. Balíček návrhu služby je vytvářen pro každou novou službu IT, velkou změnu nebo stažení služby IT.		zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Balíček práce	Série akcí sestavená tak, aby ve specifickém čase dosáhla určitého cíle – naplnila gap..		ArchiMate	
	Balíček služby	Detailní popis služby IT, která je připravena k dodání zákazníkům. Balíček služby obsahuje balíček úrovně služby (SLP) a jednu či více hlavních a podpůrných služeb.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
SLP	Balíček úrovně služeb	Určuje úroveň užitečnosti a záruky konkrétního balíčku služeb. Každý je navržen tak, aby splňoval potřeby konkrétního vzorku obchodní činnosti. Viz Řada služeb (LOS).		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Benchmark	Systematický proces porovnávání a měření produktů nebo procesů. Jedná se o srovnávací úroveň, provádí se měření a analýza procesů a výkonů a hledání nejlepších řešení prostřednictvím systematického porovnávání		Výklad OHA	

		s výkonem ostatních, jde o sdílení zkušeností a nejlepší praxe se srovnatelnými subjekty.			
	Benchmarking	Porovnávání referenčních bodů s výchozím stavem nebo nejlepšími praktikami. Termín je rovněž používán k označení série srovnávacích testů (benchmarků) v čase a k porovnávání výsledků sloužících k měření pokroku nebo zlepšení.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Bezpečnost informací	Zajištění důvěrnosti, integrity a dostupnosti informací a dat.	Zachování (ochrana) důvěrnosti, integrity a dostupnosti (dosažitelnosti) při zpracování, úschově, distribuci, využívání a prezentaci informací.	Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti	§ 2, písm. c),
	Bezpečnostní opatření	Souhrn úkonů, jejichž cílem je zajištění bezpečnosti informací v informačních systémech a dostupnosti a spolehlivosti služeb a sítí elektronických komunikací v kybernetickém prostoru.	Bezpečnostní opatření jsou: - organizační - technická Podrobně jsou popsána ve Vyhlášce č. 82/2018 Sb. o kybernetické bezpečnosti	Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti	§ 4, odst (1)
	Bezvýznamový identifikátor	Identifikátor, ze kterého nelze odvodit identitu subjektu údajů ani jiné jeho zvláštní kategorie osobních údajů (věk, pohlaví, atp.).		Výklad OeG	
	Big Data (velká data)	Pojem pro soubory dat, jejichž rozsah je natolik veliký, že je obtížné je	Ve většině podnikových scénářů je objem dat příliš velký nebo se pohybuje příliš rychle nebo	Výklad OeG	

		zpracovávat v rozumném čase tradičními databázovými nástroji nebo aplikacemi.	překračuje aktuální kapacitu zpracování. Tato velká data mají potenciál pomáhat společností zlepšovat operace a činit rychlejší a inteligentnější rozhodnutí. Tato data, když jsou zachycena, formátována, manipulována, uložena a analyzována, mohou společnosti pomoci získat užitečný přehled o zvýšení příjmů, získání nebo udržení zákazníků a zlepšení operací.		
	Budoucí (cílová) architektura	Popis budoucího cílového stavu architektury (podniku nebo řešení) vyvíjeného pro organizaci. Může být vyvinuto několik budoucích mezistavů (jako plán) za účelem ukázání postupného vývoje architektury až do cílového stavu.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Byznys	Společenská entita nebo organizace, která se skládá z více podnikových jednotek. V kontextu ITSM výraz business zahrnuje veřejný sektor a neziskové organizace stejně jako firmy. Poskytovatel služby IT poskytuje službu IT zákazníkovi v rámci businessu. Provozovatel služby IT může být součástí		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		stejně firmy jako jeho zákazník (interní poskytovatel služby) anebo částí jiné firmy (externí poskytovatel služby).			
	Byznys	Vše, čím se organizace zabývá, s výjimkou aktiv informačních a komunikačních technologií. Představuje vše, co může a má být podporováno službami ICT. V případě veřejné správy je to výkon veřejné správy a zajištění provozu úřadů (včetně IT procesů a lidských zdrojů, ale vyjma IT technologií a dat).		TOGAF	
BA	Byznys architektura	Popis struktury a interakcí mezi strategií, organizací, funkcemi, business procesy a informacemi.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
BA	Byznys architektura	Byznys architektura reprezentuje vrstvu výkonu veřejné správy. Obsahuje procesy, služby, aktéry a rozhraní popisující chování organizace vůči koncovému klientovi nebo jiné organizaci, včetně jí samotné.		Národní architektonický rámec	
	Byznys cíl	Vysokoúrovňové prohlášení o záměru nebo směru pro		český překlad výkladového slovníku TOGAF	

		organizaci. Obvykle se používá k měření úspěšnosti organizace.			
	Byznys cíl (konkrétní)	Časově určený milník sloužící k prokázání postupu na trase k cíli.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Byznys governance	Zajišťuje, že business procesy naplňují business cíle a splňují odpovídající zásady.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Byznys požadavek	Kvantitativní vyjádření business potřeby, která musí být naplněna konkrétní architekturou nebo pracovním balíčkem.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Byznys služba	Podporuje dovednosti podniku/ úřadu (business capabilities) prostřednictvím jednoznačně definovaného rozhraní a je jednoznačně formálně řízena organizací (například má SLA smlouvu). Jde o poskytnutí funkce klientovi za specifických podmínek.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Call centrum	Organizace nebo podniková jednotka, která zpracovává velké množství příchozích a odchozích telefonických hovorů. Viz Service Desk.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
TCO	Celkové náklady na vlastnictví	Metodologie využívaná při rozhodování o investicích.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		Celkové náklady vlastnictví zohledňují nejen počáteční náklady nebo nákupní cenu, ale i náklady celého životního cyklu konfigurační položky. Viz Celkové náklady použití.			
CMS	Centrální místo služeb	Základní stavební prvek komunikační infrastruktury veřejné správy (KIVS), nástroj pro bezpečný, rychlý a spolehlivý přenos informací. Zajišťuje vzájemné, řízené a bezpečné propojování subjektů veřejné a státní správy, dále zajišťuje komunikaci subjektů veřejné a státní správy s jinými subjekty ve vnějších sítích, jakými jsou Internet nebo komunikační infrastruktura EU. Zároveň tvoří jediné logické místo propojení jednotlivých operátorů telekomunikačních infrastruktur poskytujících služby pro KIVS.		Výklad OHA	
CMS	Centrální místo služeb	Soubor technického a programového vybavení, jehož prostřednictvím jsou poskytovány služby informačních systémů veřejné správy a jehož	Zákon 365/2000 sb. v aktuálním znění, zavedl povinnost publikovat služby ISVS jednotlivým uživatelům prostřednictvím Centrálního místa služeb (také jako CMS).	Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy	§6h

		prostřednictvím jsou využívány a propojovány sítě elektronických komunikací.	V kombinaci s komunikační infrastrukturou veřejné správy (také jako KIVS) zavádí pro jednotlivé orgány veřejné správy bezpečnou, od internetu oddělenou, komunikační infrastrukturu poskytující pro jednotlivé orgány veřejné správy: Bezpečný a spolehlivý přístup k aplikačním službám jednotlivých ISVS Bezpečnou a spolehlivou publikaci aplikačních služeb jednotlivých ISVS Bezpečný přístup do internetu Bezpečný přístup k poštovním službám v internetu Zabezpečuje bezpečné síťové prostředí pro zajištění interoperability v rámci EU Umožňuje bezpečný přístup k aplikačním službám ISVS určeným pro koncové klienty VS ze sítě internet		
	Certifikace	Vydávání certifikátů, které potvrzují shodu s normami. Certifikace zahrnuje formální audit nezávislým a akreditovaným orgánem. Termín certifikace se užívá i ve významu udělení certifikátu k ověření, že osoba dosáhla kvalifikace.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		V počítačové bezpečnosti postup, pomocí kterého dává třetí strana záruku, že celý systém zpracování dat nebo jeho část splňuje bezpečnostní požadavky. Proces ověřování způsobilosti komunikačních a informačních systémů k nakládání s utajovanými informacemi, schválení této způsobilosti a vydání certifikátu.			
	Cesta (dat)	Spojení mezi dvěma nebo více uzly, skrz které si mohou tyto uzly vyměňovat data.		ArchiMate	
	Cíl byznysu	Cíl podnikového procesu nebo businessu jako celku. Cíle businessu podporují vizi businessu, poskytují návody pro strategii IT a jsou často podporovány službami IT.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Cíl úrovní služeb	Závazek dokumentovaný v dohodě o úrovni služeb (SLA). Cíle úrovní služeb vycházejí z požadavků na úrovně služeb a jsou potřebné k zajištění toho, aby služba IT plnila svůj účel. Cíle úrovně služeb by měly být "SMART" a jsou obvykle založené na		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		klíčových ukazatelích výkonnosti (KPI).			
	Cílová architektura	Představuje cílový stav architektury (víze).		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
COBIT	COBIT	COBIT (Control Objectives for Information and related Technology). Rámec pro řízení informačních systémů a technologií vytvořený organizací ISACA (Information Systems Audit and Control Association) a ITGI (IT Governance Institute).		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
COBIT	COBIT	Cíle řízení v informačních a souvisejících technologiích (COBIT) poskytují návody a nejlepší praktiky pro řízení procesů IT. COBIT je vydán IT Governance Institute. Pro více informací viz http://www.isaca.org/ .		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Czech POINT	Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál (Czech POINT) je univerzální kontaktní místo veřejné správy poskytující občanům zejména ověřené výpisy z informačních systémů veřejné správy, např. Výpis z Rejstříku trestů, Výpis z Katastru nemovitostí, Výpis	Czech Point spojuje univerzální podatelnu, ověřovací místo a informační centrum, kde je možné na jednom místě získat veškeré údaje, opisy a výpisy, které jsou vedeny v centrálních veřejných evidencích a registrech, jakož i v centrálních neveřejných evidencích a registrech ke své osobě, věcem a právům. Místo, kde je dále	Výklad OeG	

		z bodového hodnocení řidiče, Výpis z Veřejných rejstříků atd. a řadu dalších služeb, např. podání Žádosti o zřízení datové schránky nebo autorizovanou konverzi dokumentů.	možné ověřit dokumenty, listiny, podpisy a také elektronickou podobu dokumentů, učinit podání ke kterémukoli úřadu veřejné správy, a konečně získat informace o průběhu řízení ve všech věcech, které stát k jeho osobě vede.		
AČ	Činnost	Soubor úkonů vykonávaných v rámci agendy	Také jako "Agendová činnost"	Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech	§ 48 písm. a),
	Činnost	Množina akcí navržená tak, aby se dosáhlo určitých výsledků. Činnosti jsou obvykle definovány jako část procesů nebo plánů a jsou dokumentovány v postupech.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
CR	Činnostní role	Souhrn oprávnění definovaných k přístupu k referenčním údajům v základních registrech nebo k údajům v agendových informačních systémech.	Odpovídá obecnému pojmu Role a Business Role.	Výklad OHA	
ČSH	Čistá současná hodnota	Technika využívaná při rozhodování o investičních nákladech. Čistá současná hodnota porovnává přírůstky a úbytky finančních toků. Kladná čistá současná hodnota indikuje hodnotnou investici. Viz Interní míra		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		návratnosti, Návratnost investice.			
	Databáze	Strukturovaná a organizovaná kolekce datových entit v prostředí počítače.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
SCD	Databáze dodavatelů a smluv	Databáze nebo strukturovaný dokument používaný k řízení dodavatelských smluv v průběhu jejich životního cyklu. Databáze dodavatelů a smluv eviduje klíčové atributy každé smlouvy s dodavatelem a měla by být součástí systému správy znalostí o službách.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Databáze známých chyb	Databáze obsahující záznamy o známých chybách. Databáze je vytvářena Správou problémů a využívána Správou incidentů a problémů. Databáze známých chyb je součástí systému správy znalostí o službách.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
DA	Datová architektura	Součást vrstvy architektury informačních systémů, popisující zejména konceptuální, logické a fyzické modely údajů o objektech, které jsou předmětem evidence v	Datová architektura popisuje strukturu datové základny organizace, jednotlivé datové sady, datové zdroje (databázové systémy, datové soubory), vazby mezi nimi a vazby na další relevantní prvky	Národní architektonický rámec	

		informačních systémech úřadu.	podnikové architektury (Enterprise Architecture).		
	Datová entita	Zapouzdření dat identifikované byznys analytikem. Entity mohou být vázány na aplikace, databáze a služby. Mohou být strukturovány dle implementačního pohledu.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Datová sada	Množina souvisejících údajů, vztahujících se k jednomu věcnému tématu. Datová sada je poskytována formou jedné či více distribucí datové sady, což jsou datové soubory ve zvolených datových formátech určené přímo ke ztažení, nebo jsou zpřístupněné prostřednictvím definovaného programového rozhraní (API).		otevřená data	
	datová sada	Identifikovatelná kolekce dat.		Usnesení vlády ČR č. 815/2014, Strategie rozvoje infrastruktury pro prostorové informace v České republice do roku 2020 (GeoInfoStrategie),	kap. 9. - Slovník pojmů
DS	Datová schránka	Státem garantovaný komunikační nástroj, který nahrazuje klasické doporučené dopisy a slouží hlavně ke komunikaci s orgány veřejné moci. Jeho	Místo chození na poštu pro obálky s pruhem je možné si zdarma zřídit datovou schránku a komunikovat (nejen) s úřady online odkudkoliv. Díky datovým schránkám, které	Výklad OeG	

		prostřednictvím může držitel datové schránky, tj. povinně každý subjekt, kterému je datová schránka zřízena ze zákona a dobrovolně kterýkoliv občan, činit podání kterémukoliv úřadu. Úřady prostřednictvím Datové schránky doručují své písemnosti příslušným adresátům (fyzickým nebo právnickým osobám), stejně jako komunikují s jinými orgány veřejné moci. Veškeré úkony, které jsou prostřednictvím elektronické Datové schránky, resp. přepážky činěny, jsou zcela rovnocenné - ekvivalentní úkonům činěným písemně.	nahrazují doporučené dopisy, máme vždy jistotu, že se naše podání dostalo na správný úřad. Odeslanou zprávu je možné si uložit a prokázat obsah zprávy (z podacího lístku k doporučené zásilce nevyčteme, co bylo obsahem dopisu). Navíc elektronický dokument má stejnou právní platnost jako klasický papírový s kulatým razítkem a odeslání datové zprávy je na rozdíl od doporučeného dopisu zdarma.		
DS	Datová schránka	Datová schránka je elektronické úložiště, které je určeno k a) doručování orgány veřejné moci, b) provádění úkonů vůči orgánům veřejné moci, c) dodávání dokumentů fyzických osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob.		Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů	§2 odst 1.
	Datová zpráva	Elektronická data, která lze přenášet prostředky pro elektronickou komunikaci a	Může se jednat buď o přijatý dokument od orgánů veřejné moci nebo vytvořený dokument,	Slovník pojmů k datovým schránkám	

		uchovávat na technických nosičích dat, používaných při zpracování a přenosu dat elektronickou formou, jakož i data uložená na technických nosičích ve formě datového souboru.	určený k elektronickému poslání do datové schránky orgánu veřejné moci.		
	Datová zpráva	Dokumenty orgánů veřejné moci doručované prostřednictvím datové schránky, úkony prováděné vůči orgánům veřejné moci prostřednictvím datové schránky a dokumenty fyzických osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob dodávané prostřednictvím datové schránky mají formu datové zprávy.	Datová zpráva je celkem skládajícím se z obálky, metadat zprávy a z vložených dokumentů. S datovou zprávou se musí pracovat jako s jedním celkem.	Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů	§19
	Datový objekt	Pasivní element vhodný k automatickému zpracování.		ArchiMate	
	Dávkové zpracování	Zpracování dávky úloh, které byly připraveny s předstihem a které jsou všechny zpracovány v rámci této dávky.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Demingův cyklus	Synonymum pro koncept pracovního cyklu: plánuj - dělej - kontroluj - jednej (Plan - Do - Check - Act).		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Design řešení	Detailní rozpracování		Výklad OHA	

		architektury řešení, popisující konstrukci a „výrobní“ postup implementace komponenty řešení – zavedení procesu, naprogramování nebo parametrizace aplikace apod.			
	Detekce	Fáze životního cyklu Incidentu. Výsledkem detekce je Incident oznámený poskytovateli služeb. Detekce může probíhat automaticky nebo může být výsledkem zaznamenání incidentu uživatelem.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Diagnostický skript	Strukturovaná sada otázek používaná pracovníky Service Desku, aby kladli správné otázky, což jim má pomoci při klasifikaci, řešení a přiřazování incidentů. Diagnostické skripty mohou být dostupné i pro uživatele, aby jim pomohly diagnostikovat a řešit jejich vlastní incidenty.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Diagnóza	Fáze životního cyklu Incidentu a Problému. Účelem diagnózy je nalezení náhradního řešení incidentu (workaround) nebo primární příčiny problému.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

	Diagram	Grafické vyjádření pohledu na část modelu architektury (objektů a jejich vazeb), poskytující zainteresovanému pohled (view) odpovídající jeho perspektivě, úhlu pohledu (viewpoint).		TOGAF	
	Diferenční analýza	Činnost, která srovnává dvě množiny dat a identifikuje rozdíly. Diferenční analýza je obvykle užívána pro porovnání množiny požadavků s aktuální dodávkou. Viz Benchmarking.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Digitalizace	Proces, který umožňuje využití všech možností digitálních technologií pro zefektivnění a zrychlení nejrůznějších procesů a funkcí. Podpora digitálního rozvoje ze strany státu, možnosti komunikovat se státní správou a využívat služeb na internetu.		Výklad OeG	
DPL	Digitálně přívětivá legislativa	Digitálně správná legislativa. Jedná se o přípravu a tvorbu takových právních předpisů, které by na jedné straně maximálně podporovaly moderní fungování agend a činností v době jedenadvacátého století		Zásady pro tvorbu digitálně přívětivé legislativy	

		a na druhé straně by pro elektronizaci a modernizaci stanovovaly správné předpoklady.			
	Digitální agenda pro Evropu	Evropská strategie pro období od roku 2016 do roku 2020 zaměřená na odstranění fragmentace jednotného trhu elektronických komunikací, na podporu interoperability, boj s počítačovou kriminalitou a zvyšování důvěryhodnosti při používání počítačových sítí včetně internetu, podporu počítačové gramotnosti, podporu investic do sítí a jejich rozvoj jakož i podporu inovací a investic do vědy a výzkumu.		Výklad OeG	
	Digitální ekonomika	Ekonomika založená na informačních technologiích, jež i pro alokaci zdrojů hojně využívá informačních a komunikačních technologií. Díky nim se mění struktura řízení podniků a vznikají i nová odvětví. Jedná se o proces, který prostupuje celou společností a je provázán s koncepcí informační společnosti. Pro rozvoj	Jedná se o postupnou celospolečenskou změnu, která je v principu spojena s využitím digitalizace a internetu, s rozvojem robotizace a umělé inteligence. Jde také o obrovské množství generovaných a zpracovávaných dat, která vznikají díky internetu věcí, služeb a lidí.	Výklad OeG	

		digitální ekonomiky je klíčový kvalitní přístup k internetu.			
	Digitální Government	Digitální veřejná správa, která předpokládá používání digitálních technologií jakožto integrované části strategií modernizace vlád k vytvoření veřejné hodnoty. Opírá se o ekosystém digitálního státu složený z vládních aktérů, nevládních organizací, podniků, sdružení občanů a jednotlivců, kteří podporují tvorbu dat, služeb a obsahu prostřednictvím interakcí s vládou.	Jedná se o totéž jako eGovernment (synonymum).	OECD slovník	
	Digitální služba	Úkon vykonávaný orgánem veřejné moci vůči uživateli služby v rámci agendy a vedený v katalogu služeb jako úkon v elektronické podobě; za digitální službu se považuje i úkon vykonávaný vůči uživateli služby kontaktním místem veřejné správy v rámci agendy	Rozlišujeme službu informační, kdy jsou poskytnuty informace o možnostech vyřízení konkrétní životní situace; službu transakční, kdy je možno elektronicky vyřídit celý proces služby a službu asistovanou, kdy je elektronická služba poskytnuta na kontaktním místě veřejné správy s asistencí úředníka.	Zákon č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby	§ 2 odst. 2
	Digitální služba	Služba informační společnosti podle zákona upravujícího některé služby informační společnosti, která spočívá v provozování:		Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti	§ 2, písm. 1),

		1. on-line tržiště, které spotřebiteli nebo prodávajícím umožňuje on-line uzavírat s prodávajícím podnikatelem kupní smlouvu nebo smlouvu o poskytnutí služeb, a to prostřednictvím internetové stránky on-line tržiště nebo prostřednictvím internetové stránky prodávajícího, který využívá službu poskytovanou on-line tržištěm, 2. internetového vyhledávače, který umožňuje provádět vyhledávání v zásadě na všech internetových stránkách, a to na základě dotazu uživatele na jakémkoliv téma v podobě klíčového slova, sousloví nebo jiného zadání, přičemž služba poskytuje odkazy, na nichž lze nalézt informace související s požadovaným obsahem, nebo 3. cloud computingu, který umožňuje přístup k rozšířitelnému a přizpůsobitelnému úložišti nebo výpočetním zdrojům, které je možné sdílet.			

	Digitální technická mapa	Databázový soubor obsahující údaje o dopravní a technické infrastruktuře a vybraných přírodních, stavebních a technických objektech a zařízeních, které zobrazují a popisují jejich skutečný stav, a údaje o záměrech na provedení změn dopravní a technické infrastruktury		Zákon č. 200/1994 Sb., o zeměměřictví a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením	§2 m)
	Digitální technologie	Zastřešující pojem pro počítačové produkty a řešení. Digitální technologie umožňují komprimovat obrovské množství informací na malých úložných zařízeních, která lze snadno uchovávat a přepravovat. Digitalizace také urychluje rychlost přenosu dat. Digitální technologie změnila způsob, jakým lidé komunikují, učí se a pracují.		Výklad OeG	
	Digitální transformace veřejné správy	Proces, jehož výsledkem je veřejná správa plně využívající digitálních technologií. Modernizace veřejné správy s možností centrálního přístupu k elektronickým službám státu.		Výklad OeG	
	Digitální úkon	Úkon vykonávaný	Rozhodující oproti Digitální	Zákon č. 12/2020 Sb., o právu na digitální	§ 2, odst. 3

		uživatelé služby vůči orgánu veřejné moci v rámci agendy a vedený v katalogu služeb jako úkon v elektronické podobě	službě je, že Digitální úkon činí klient veřejné správě, tzn.: občan, komerční subjekt atd. Tedy klient veřejné správě neslouží, veřejná správa klientovy ano. Dílčí úkon klienta (digitální či nedigitální), například podání, je jednou ze součástí a podmínek poskytnutí digitální služby úřadem.	služby	
	Digitální zmocněnec ústředního orgánu veřejné správy	Osoba v ústředním správním úřadu, zejména na ministerstvu, která koordinuje digitalizační iniciativy, vede přehled o agendách a činnostech v gesci úřadu a postupu jejich digitalizace, zejména se zaměřením na digitalizaci služeb pro klienty veřejné správy, zodpovídá za naplňování cílů Digitálního Česka, schvaluje, koordinuje a zodpovídá za realizaci záměrů Digitálního Česka za daný úřad, zajišťuje rozpočtové a lidské zdroje pro plnění úkolů digitální transformace úřadu.		Výklad OeG	
	Dílčí konfigurační položka	Konfigurační položka, která je součástí souhrnné konfigurační položky. Např. konfigurační položky CPU		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		nebo paměť mohou být částí konfigurační položky server.			
	Distribuovaná databáze	Databáze, která není centrálně uložená, ale její části jsou umístěny v rámci sítě propojených počítačů.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Doba odezvy	Časové měřítko pro dokončení operace nebo transakce. Je užíváno v rámci Správy kapacit jako měřítko výkonnosti infrastruktury IT a ve Správě incidentů jako množství času potřebného pro zvednutí telefonu nebo pro zahájení diagnózy.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Dodatelný výstup	Výstup architektonické práce, který je specifikovaný, revidovaný, odsouhlasený a podepsaný zodpovědným schvalovatelem. Dodané výstupy jsou zpravidla výstupem projektu a jsou zachovány i po zkončení projektu. Dodané výstupy se mohou přenést do architektonického repositáře.	Nebo také dodaný výstup. Výstupy obvykle využívají, obsahují dílčí architektonické artefakty (katalogy, matice a diagramy).	český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Dodavatel	Třetí strana zodpovědná za dodávku zboží nebo služeb nutných k dodávání služeb IT. Příkladem jsou dodavatelé hardwaru nebo		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		softwaru, poskytovatelé internetových a telekomunikačních služeb a organizace poskytující outsourcingové služby. Viz Podpůrná smlouva, Dodavatelský řetězec.			
SLA	Dohoda (ujednání) o úrovni služeb	dokumentovaná dohoda mezi poskytovatelem služeb a zákazníkem, která určuje služby a cíle služeb		ČSN ISO/IEC 20000	pojem č. 3.29
SLA	Dohoda (ujednání) o úrovni služeb	Dohoda mezi poskytovatelem služeb IT a zákazníkem. Dohoda o úrovních služeb (SLA) popisuje službu IT, dokumentuje cíle úrovní služeb a specifikuje odpovědnosti poskytovatele služeb IT a zákazníka. Jedna dohoda o úrovni služeb může pokrývat řadu služeb IT nebo více zákazníků. Viz Dohoda o úrovni provozních služeb (OLA).		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
OLA	Dohoda o úrovni provozních služeb	Dohoda mezi poskytovatelem služeb IT a další součástí téže organizace Dohoda podporuje dodávku služeb IT poskytovatelem služeb IT zákazníkům. Dohoda definuje zboží nebo služby, které by měly být		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		poskytnuty, a odpovědnosti obou stran. Např. dohoda - mezi poskytovatelem služeb IT a oddělením nákupu, aby obstaralo hardware v dohodnutém čase, - mezi Service deskem a podpůrnou skupinou, aby zajistila vyřešení incidentu v dohodnutém čase. Viz Dohoda o úrovních služeb.			
	Dohodnutá provozní doba služby	Synonymum pro provozní dobu služby běžně používanou ve formálních výpočtech dostupnosti. Viz Výpadek/odstávka.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Dokument	Dokument je graficky zaznamenaná informace v papírové nebo elektronické formě. Např. specifikace politik, dohoda o úrovni služeb, záznam incidentu, schéma uspořádání počítačového sálu. Viz Záznam.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Dokument	Každá písemná, obrazová, zvuková nebo jiná zaznamenaná informace, ať již v podobě analogové či digitální, která byla vytvořena původcem nebo byla původci doručena		zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů	§ 2 písm. e)

	Dopad(y)	Míra účinku incidentu, problému nebo změny na podnikové procesy. Dopad je často založen na tom, jaký vliv bude mít na úroveň služby. Dopad a naléhavost jsou užívány pro přiřazení priority.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Dostupnost	V kontextu IT systémů se jedná o pravděpodobnost, že system bude pro uživatele použitelný.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Dostupnost	Schopnost konfigurační položky nebo služby IT provádět dohodnutou funkci, když je požadována. Dostupnost je určována ze spolehlivosti, udržovatelnosti, servisovatelnosti, výkonnosti a bezpečnosti. Dostupnost je zpravidla vypočítávána jako procentní podíl. Výpočet je často založen na dohodnuté provozní době služby a odstavkách. Nejlepší praktikou je počítat dostupnost z výsledků měření výstupů služby IT pro business.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Druhá úroveň podpory	Druhá úroveň v hierarchii podpůrných skupin začleněných do řešení		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		incidentů a zkoumání problémů. Každá vyšší úroveň má k dispozici specialisty s většími znalostmi nebo má více času nebo jiných zdrojů.			
	Důvěrnost	Bezpečnostní princip, jenž vyžaduje, aby data byla dostupná pouze pro autorizované osoby.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Editor základních registrů	Orgán veřejné moci, který je oprávněn zapisovat údaje do základního registru nebo agendového informačního systému a provádět změny zapsaných údajů		Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech	§ 2, písm. i),
	e-fakturace	Elektronická výměna elektronických faktur mezi obchodními partnery, mezi dodavateli a kupujícími.		Výklad OHA	
	Efektivita	Měřítko, zda byly dosaženy cíle procesu, služby nebo činnosti. Efektivní proces nebo činnost jsou ty, které dosáhnou dohodnutých cílů. Viz Klíčový ukazatel výkonnosti (KPI).		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	eGovernment	Moderní digitální veřejná správa, využívající k výkonu svých působností digitální infrastrukturu, realizující sadu ICT služeb, které jsou sdílené, vzájemně sladěné,	Veřejná správa poskytující služby s využitím možností informačních a komunikačních technologií. eGovernment je pojem používaný pro digitální služby	Informační koncepce ČR	

		důvěryhodné, propojené, přístupné, bezpečné, dostupné, měřené, efektivní, automatizované a z hlediska uživatelů snadno použitelné.	státní a veřejné správy určené občanům, podnikatelům, firmám a samotným úředníkům. Veřejná správa poskytující služby s využitím možností informačních a komunikačních technologií. Totéž jako "Digitální Government" a "Digitální veřejná správa".		
eGC	eGovernment cloud	Informační systém veřejné správy sloužícím k podpoře řízení využívání cloud computingu orgány veřejné správy.	eGovernment cloud bude tvořen státními datovými centry (státní cloud) a komerčními datovými centry (komerční cloud). Ve státním cloudu budou provozovány ty ICT služby, jejichž provozování privátními subjekty není z důvodů bezpečnosti nebo utajení možné. Všechny ostatní služby mohou být poskytovány jak státním cloudem, tak komerčním cloudem tak, aby vznikl tlak na snižování cen ICT služeb. Jestliže bude v nabídce eGC existovat požadovaná ICT služba, nesmí instituce pořídit danou službu mimo eGC, ledaže by prokázala, že jí navrhované řešení je ekonomicky výhodnější - tzv. princip „cloud first“.	Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů	§6i
eGSB	eGovernment On-Line Service	eGSB (nebo také eGON Service Bus) je technologie,	Z pohledu veřejné správy představuje technologie eGSB	Výklad OHA	

	Bus	kteřá funguje jako sběrnice sdílených služeb eGovernmentu. Umožňuje orgánům státní a veřejné správy navzájem bezproblémově sdílet aktuální data a služby. V důsledku pak občan nemusí „obíhat jednotlivé úřady“, ale může získat službu potřebnou k vyřešení své životní události na jednom místě. Pojem je synonymem s ISSS - informační systém sdílené služby	maximálně zabezpečenou propojovací platformu, která splňuje vysoké standardy kybernetické bezpečnosti. eGovernment Service Bus zajišťuje integraci služeb státu a spokojenost uživatelů služeb, tj. občanů, podnikatelů a firem. Zároveň je předpokladem automatizace digitálních služeb státu, zajištění možnosti úplného elektronického podání a práva občanů na digitální služby. Pojem je synonymem s ISSS - informační systém sdílené služby		
	Elektronická identifikace	Postup používání osobních identifikačních údajů v elektronické podobě, které jedinečně identifikují určitou fyzickou či právnickou osobu nebo fyzickou osobu zastupující právnickou osobu.	Jedná se o způsob jednoznačné zabezpečené elektronické identifikace osoby. Elektronická identifikace probíhá např. při přihlášení k el. bankovníctví nebo ke el. službám úřadů. Prostředkem pro elektronickou identifikaci v ČR garantovanou státem je eObčanka a rovněž také prostředek JMÉNO-HESLO-SMS.	NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014	čl. 3 odst. 1
eID	Elektronická identita	Dříve byl známý spíše pojem digitální identita, která je obdobou fyzické identity, nezbytné ve světě informačních systémů a internetu. Je to sada	Při prokazování totožnosti například občanským průkazem, se předkládá určitý soubor informací o osobě, který je na tomto průkazu uveden. Stejně tak tomu je ve světě IT, opět se	Výklad OeG	

		vlastností, které jednoznačně určují konkrétní osobu. Je potřeba k prokázání totožnosti el. způsobem a předpokládá používání osobních identifikačních údajů v elektronické podobě, které jednoznačně identifikují určitou fyzickou či právnickou osobu nebo fyzickou osobu zastupující právnickou osobu.	předkládá souhrn informací o osobě, tentokrát v digitální podobě.		
ePodatelna	Elektronická podatelna	Zařízení určené k doručování elektronických zpráv a elektronických dokumentů a datových zpráv	Za ePodatelnu považujeme jak samotný příjem (z byznysového hlediska) tak i softwarové řešení jež předchází elektronickému systému spisové služby	Výklad OHA	
	Elektronické doručování	Komunikace klientů s veřejnou správou pomocí elektronických prostředků. Službu elektronického doručování zabezpečuje v ČR informační systém datových schránek, prostřednictvím kterého lze bezpečně komunikovat s veřejnou správou. Dále služby elektronického doručování je zajištěna elektronickými podatelny veřejnoprávních původců.		Výklad OHA a OAS a OVS	
	Elektronické podání	Učinění iniciačního úkonu vůči veřejné správě (podání) prostředky umožňujícími		Výklad OeG	

		dálkový přístup (elektronicky).			
eOP	elektronický občanský průkaz (e-Občanka)	Průkaz totožnosti se strojově čitelnými údaji a kontaktním elektronickým čipem, který umožňuje občanům bezpečně se identifikovat a komunikovat s úřady online.		Výklad OeG	
	e-Procurement / elektronické zadávání veřejných zakázek	Elektronické zadávání veřejných zakázek. Písemná komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem v zadávacím řízení musí probíhat povinně elektronicky	Elektronizace veřejných zakázek	Výklad OeG	
	e-recept	Elektronický záznam, obsahující informace o léčivech předepsaných na recept a léčivech vydaných na recept. Zápis provádí lékař (předepsaná léčiva) a lékárník (vydaná léčiva).		Národní strategie el. zdravotnictví (slovník pojmů)	
	Eskalace	Stanovená procedura řešení potenciálního problému dle konkrétní situace.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Evidování stavu	Činnost odpovědná za zaznamenávání a vykazování životního cyklu každé konfigurační položky.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Evropský datový portál	Evropský datový portál shromažďuje metadata informací veřejného sektoru, které jsou dostupné na		https://www.europeandataportal.eu/cs/homepage	

		veřejných datových portálech v evropských zemích. Portály mohou být státní, regionální, místní nebo oborové. Týkají se 28 členských států EU, EHP, zemí zapojených do politiky sousedství EU a Švýcarska.			
	Externí metrika	Metrika užívaná pro měření dodávky služby IT zákazníkovi. Externí metriky jsou obvykle definovány v SLA a jsou vykazovány zákazníkům. Viz Interní metrika.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Externí poskytovatel služeb	Poskytovatel služeb IT, jenž je součástí jiné organizace, než jeho zákazníci. Poskytovatel služeb IT může mít jak interní, tak externí zákazníky. Viz Poskytovatel služeb třetího typu.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Externí zdroje	Synonymum pro Outsourcing.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Fixní náklady	Náklady, které nejsou závislé na využívání služby IT. Např. náklady na pořízení serveru. Viz Variabilní náklady.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
SOR	Formulace požadavků	Dokument obsahující všechny požadavky na nákup produktů, nových nebo změněných služeb IT.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		Viz Soupis podkladů.			
FAIS	Formulářový agendový informační systém	Formulářový AIS (FAIS) je komponentou ISZR, který prostřednictvím speciálních formulářově orientovaných služeb umožňuje požádat o výdej více údajů ze základních registrů a následně zprostředkuje dávkové vydání těchto hromadných údajů. Využívá se pro případy, kdy je stanoveno zákonným zmocněním, že se využívají referenční údaje ve skupinách více subjektů. Takovým případem jsou například výdeje voličských seznamů.		Národní architektonický plán	
	Funkce (byznys)	Základní jednotka chování, konání úřadu, to, co musí úřad interně umět vykonávat, aby mohl vykonávat činnosti v agendě a poskytovat interní (v úřadu) i externí služby klientům.	Byznys funkce je druh chování, něco organizace dovede, zaměstnanci to mají v popisu pracovního místa, ale není to řízeno ani jako proces ani jako služba.	Výklad OHA	
	Funkce (byznys)	Dodává byznys schopnosti. Funkce je úzce propojena s organizací (jejím členěním), ale není nezbytně touto částí organizace řízena / spravována.	Byznys funkce je druh chování, něco organizace dovede, zaměstnanci to mají v popisu pracovního místa, ale není to řízeno ani jako proces ani jako služba.	TOGAF	

	Funkce aplikace	Element chování, který seskupuje automatizované chování, které může být prováděno kteroukoliv aplikační komponentou. Aplikační funkce je výrazem interního pohledu na to, co aplikační komponenta dokáže. Je předpokladem pro extreně poskytnutou a přijímanou aplikační službu.		ArchiMate	
	Funkce infrastruktury	Element chování seskupující infrastrukturní chování, které může být prováděno uzlem. Infrastrukturní funkce je popisem toho, co technologický uzel interně dovede, jakou funkcí disponuje.		ArchiMate	technologické a infrastrukturní vrstvy
	Funkční celek	Určitá schopnost nebo kombinace schopností nebo částí segmentů jednoho orgánu veřejné správy (nebo jiné části (e)Governmentu), podpořenou informacemi a informačními technologiemi (odpovídající část digitální infrastruktury), tedy existující současně na všech čtyřech vrstvách architektury veřejné správy, byť třeba poskytující služby primárně jenom na některé z	Funkční celek může vytvářet, vytváří (realizuje), případně podporuje schopnost vertikální (agendovou) nebo horizontální (sdílenou, průřezovou). Funkční celek nemá omezenou míru detailu ani hierarchie, může obsahovat menší funkční celky a současně může být součástí většího funkčního celku.	Výklad OHA	

		nich.			
	Funkční celek	Funkční celek je logická struktura obsahující všechny vrstvy architektury (primárně Byznys, Aplikace, Platformy, Komunikace), a který se nejčastěji tvoří kolem informačního systému veřejné správy. Typickým příkladem funkčního celku může být "správa dokumentů". Tento celek kromě samotného informačního systému typu elektronická spisová služba a důvěryhodné úložiště obsahuje i procesy a postupy v úřadu (skartační plán, příjem dokumentů atd.), potřebný HW a SW, komunikační propojení, bezpečnostní požadavky, standardy, pravidla a další. To, že se funkční celek popisuje skrze všechny vrstvy architektury ale neznamená, že jsou jeho nedílnou součástí. Například u vrstvy HW a SW vybavení se počítá s tím, že jde o sdílenou platformu, která není přímo součástí funkčního celku, ale využívá její služby.		Národní architektonický plán	

	Fyzická aplikační komponenta	Aplikace, aplikační modul, aplikační služba, nebo jiná nasaditelná funkční komponenta. Příkladem může být nakonfigurovaná a nainstalovaná instance ERP systému.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Fyzická data	Vymezující vrstva, která zapouzdřuje související datové entity do fyzických bloků.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Fyzická datová komponenta	Ohraničující zóna, která zapouzdřuje související datové entity a formuje tak jejich fyzické umístění. Například objednávka obsahující hlavičku objednávky a položky objednávky.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Fyzická technologická komponenta	Specifický technologický produkt nebo jeho instance. Příkladem může být specifická verze volně dostupného produktu, řešení nebo server.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Fyzická úroveň	Popis objektu reálného světa. Fyzické objekty na rozlišovací úrovni podnikové architektury mohou být stále dostatečně abstraktní v porovnání s architekturou řešení nebo implementačním pohledem.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	

	Garant aktiva	Bezpečnostní role odpovědná za zajištění rozvoje, použití a bezpečnost aktiva.		Vyhláška č. 82/2018 Sb., o kybernetické bezpečnosti	§ 7, odst (3)
GPrA	Garant primárního aktiva	Fyzická osoba pověřená orgánem nebo osobou uvedenou v § 3 písm. c) až e) zákona ²⁾ k formulování věcných požadavků na účel a podmínky poskytování aktiv, tj. k zajištění použití a bezpečnosti primárního aktiva z věcného hlediska. Definiuje po věcné stránce funkcionality, procesy, služby, data a jejich věcnou strukturu, věcné zadání pro konkrétní informační systém včetně základních SLA.	Bezpečnostní role odpovědná za zajištění rozvoje, použití a bezpečnost primárního aktiva. Fakticky osoba, která: • určuje: kdo jsou uživatelé / komu má systém jaké služby, s jakými kvalitativními parametry a za jakých podmínek poskytovat, tj. stanovuje SLA, • je oprávněna kontrolovat plnění stanovených SLA poskytovaných služeb.	Východiskem je Vyhláška č. 82/2018 Sb., o kybernetické bezpečnosti -	§2, písm. g), §6, písm. c) a §7, odst. (3).
	Garantovaná prostorová data	Prostorová data s příslušným certifikátem kvality, nad kterými veřejná správa provádí transparentní rozhodovací procesy s následnou právní odpovědností.		Usnesení vlády ČR č. 815/2014, Strategie rozvoje infrastruktury pro prostorové informace v České republice do roku 2020 (GeoInfoStrategie),	kap. 9. - Slovník pojmů
	Geoprvek	Modelový obraz geografické entity reálného světa, který je dále nedělitelný na jednotky stejné třídy nebo sada takových entit se společnou hodnotou atributu.		Usnesení vlády ČR č. 815/2014, Strategie rozvoje infrastruktury pro prostorové informace v České republice do roku 2020 (GeoInfoStrategie),	kap. 9. - Slovník pojmů

	Gestor agendy	Konkrétní osoba, která je v rámci orgánu veřejné moci ohlašovatelem agendy, je zodpovědná za agendu a její výkon na všech úrovních státní správy.	Gestor agendy je odpovědný za správu dané agendy, je věcným garantem agendy.	Výklad OeG	
	Gestor služby	Konkrétní osoba, která je v rámci orgánu veřejné moci ohlašovatelem agendy, do které daná služba spadá.		Výklad OeG	
	Governance	Proces monitorování a řízení businessu (nebo IT) za účelem dosažení požadovaných business výsledků.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Governance („principy dlouhodobého směřování a řízení“)	Zajištění toho, aby politiky a strategie byly skutečně implementovány, a aby požadované procesy byly korektně dodržovány. Governance zahrnuje definování rolí a odpovědností, měření, vykazování a realizace činností pro vyřešení jakýchkoli identifikovaných potíží.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Governance architektury	Způsob jakým jsou podnikové architektury a další architektury řízeny a kontrolovány na úrovni podniku.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Government	Vláda nebo systém, který má	Veřejná správa v užším slova	Výklad OeG	

		spravovat daný stát. Ve smyslu správy státu se obecně jedná o veřejnou správu.	smyslu se překládá jako Public Administration.		
	Hnací prvek /vliv	Něco, co vytváří, motivuje a pohání změnu v organizaci.	Synonymum: Motivátor.	ArchiMate	
	Hodnocení	Analýza bezpečnosti a efektivity s přihlédnutím ke stávajícím a plánovaným aktivitám hodnotící rizika, náklady/přínosy, připravenost pro transformaci a podobně.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Hodnota	Relativní hodnota, užitek nebo důležitost služby nebo produktu pro příjemce, klienta.		ArchiMate	
VOI	Hodnota z investice	Měření očekávaných výnosů z investice. V rámci VOI jsou brány v úvahu finanční i nehmotné výnosy. Viz Návratnost investice.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Hospodárnost	Měřítko, zda bylo použito (spotřebováno) odpovídající (přiměřené) množství zdrojů pro dodávku procesu, služby nebo činnosti. Hospodárný proces dosáhne svého cíle s minimálním množstvím spotřebovaného času, peněz, lidských či jiných zdrojů. Viz Klíčový ukazatel výkonnosti (KPI).		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	

	Hrozba	Cokoli, co může zneužít zranitelnosti. Každá potenciální příčina incidentu může být považována za hrozbu. Např. požár je hrozbou, která může zneužít zranitelnosti hořlavých podlahových krytin. Tento termín je obecně používán ve Správě bezpečnosti informací a Správě kontinuity služeb IT, ale vztahuje se také k dalším oblastem jako Správa problémů a Správa dostupnosti.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Hrozba	Potenciální příčina kybernetické bezpečnostní události nebo kybernetického bezpečnostního incidentu, která může způsobit škodu,		Vyhláška č. 82/2018 Sb., o kybernetické bezpečnosti	§ 2, písm. e)
	Chyba	Chyba v návrhu nebo nefunkčnost, která způsobí poruchu jedné nebo více konfiguračních položek nebo služby IT. Chybou je nazýván i lidský omyl nebo chybný proces, který má dopad na konfigurační položku nebo službu IT.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Identifikace konfigurací	Činnost zodpovědná za sběr informací o konfiguračních položkách a jejich vazbách,		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		za plnění konfigurační databáze. Identifikace konfigurací je také zodpovědná za označování konfiguračních položek tak, aby mohl být nalezen odpovídající Konfigurační záznam.			
IČ, IČO	Identifikační číslo osoby	Číselný kód, který slouží k jednoznačné identifikaci subjektu		Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech	§ 24 písm. c),
	Identifikátor datové schránky	Jednoznačný identifikátor jedné datové schránky, který není zaměnitelný s žádným jiným identifikátorem využívaným orgánem veřejné moci	Jednoznačný veřejný identifikátor datové schránky. Přiděluje a spravuje ISDS, je veřejnou adresou datové schránky.	Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů	§21
	Identifikátor orgánu veřejné moci	kód sloužící k jednoznačnému určení orgánu veřejné moci		Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech	§ 48 písm. c),
	Identita	Unikátní jméno, užitě pro identifikaci uživatele, osoby nebo role. Identita je užívaná pro přidělení práv tomuto uživateli, osobě nebo roli. Příkladem identit může být uživatelské jméno NovakJ nebo role „Manažer změn“.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Identita (osoby)	Identita je sada vlastností, které jednoznačně určují konkrétní osobu.	Identita souvisí s bytím a není to jenom jméno, a už vůbec ne role.	ISO/IEC 29100:2011-12-15	2.7
	Incident	Neplánované přerušení služby IT nebo omezení		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		kvality služby IT. Incidentem je rovněž porucha konfigurační položky, která dosud neovlivnila službu. Např. porucha jednoho ze zrcadlených disků.			
	Informace	Jakákoli reprezentace faktu, dat nebo názoru zachycena pomocí jakéhokoli média ve formě textu, grafiky, číselných dat, prostorových dat a zvukového nebo obrazového materiálu.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Informační činnost	Získávání a poskytování informací, reprezentace informací daty, shromažďování, vyhodnocování a ukládání dat na nosiče a uchovávání, vyhledávání, úprava nebo pozměňování dat, jejich předávání, šíření, zpřístupňování, výměna, třídění nebo kombinování, blokování a likvidace dat ukládaných na nosičích. Informační činnost je prováděna správci, provozovateli a uživateli informačních systémů veřejné správy prostřednictvím technických a programových prostředků.	Prakticky jakákoliv činnost s informacemi, zejména pokud se pro ni využívá informační systém.	Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy	§ 2, písm. a),

	Informační doména (viz Datová doména)	Uskupení informací (nebo datových entit) podle sady kritérií jako jsou např. bezpečnostní klasifikace, vlastnictví, lokalita apod. V kontextu bezpečnosti jsou informační domény definovány jako skupina uživatelů, jejich informačních objektů a bezpečnostní politiky.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
IK	Informační koncepce	Povinný dokument, v němž úřady stanoví své dlouhodobé cíle v oblasti řízení kvality a bezpečnosti spravovaných informačních systémů veřejné správy (ISVS) a vymezí obecné principy pořizování, vytváření a provozování ISVS. Podrobnosti stanoví vyhláška č. 529/2006 Sb.		Vyhláška č. 529/2006 Sb., dlouhodobém řízení informačních systémů veřejné správy	komentář
IKČR	Informační koncepce ČR	Základní dokument, který stanovuje cíle ČR v oblasti informačních systémů veřejné správy a obecné principy pořizování, vytváření, správy a provozování informačních systémů veřejné správy v ČR na období 5 let.	Je závazná pro všechny státní orgány a orgány územních samosprávných celků, kromě výjimek stanovených zákonem. Informační koncepce ČR představuje základní obsahový rámec pro vytvoření, resp. aktualizaci vlastních informačních koncepcí jednotlivých orgánů veřejné správy. Je součástí vládního programu Digitální Česko.	Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy	§ 5a odst. 1

IS	Informační systém	Funkční celek vytvořený za účelem poskytování informačních služeb, zabezpečující cílevědomé a systematické shromažďování, zpracovávání, uchovávání a zpřístupňování informací a dat.	Zahrnuje datové a informační zdroje, nosiče, technické, programové a pracovní prostředky, technologie a postupy, související normy a pracovníky.	Výkladový slovník kybernetické bezpečnosti	
IS	Informační systém	Funkční celek zabezpečující cílevědomé a systematické shromažďování, zpracovávání, uchovávání, zpřístupňování a likvidování informací automatizačními nebo jinými prostředky. De-facto soubor nástrojů, dat a informací užívaný pro podporu procesu nebo funkce.	Zahrnuje datové a informační zdroje, nosiče, technické, programové a pracovní prostředky, technologie a postupy, související normy a pracovníky. Příklady z oblasti správy informačních systémů: informační systém správy dostupnosti a informační systém správy dodavatelů a smluv atd.	Výkladový slovník kybernetické bezpečnosti + výklad OeG	
ISSS	Informační systém sdílené služby	informační systém veřejné správy, který je součástí referenčního rozhraní a jehož prostřednictvím je zajišťováno sdílení údajů mezi agendovými informačními systémy, jejichž prostřednictvím se nezapisují údaje do základních registrů, navzájem, a mezi agendovými informačními systémy, jejichž prostřednictvím se	Legislativní pojem odpovídající systému eGSB.	Zákon 111/2009 Sb., o základních registrech ve znění sněmovního tisku 756/2020	§ 2 písm. h)

		nezapisují údaje do základních registrů, a soukromoprávními systémy pro využívání údajů, správa oprávnění přístupu k údajům a další činnosti podle tohoto zákona			
AMIS	Informační systém Správy dostupnosti	Virtuální úložiště veškerých dat Správy dostupnosti obvykle uložených ve více fyzických lokalitách. Viz Systém správy znalostí o službách.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
CMIS	Informační systém správy kapacit	Virtuální úložiště dat Správy kapacit (Capacity Management), obvykle umístěné ve více fyzických lokalitách. Viz Systém správy znalostí o službách.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
ISVS	Informační systém veřejné správy	Funkční celek nebo jeho část zabezpečující cílevědomou a systematickou informační činnost pro účely výkonu veřejné správy. Každý informační systém veřejné správy zahrnuje data, která jsou uspořádána tak, aby bylo možné jejich zpracování a zpřístupnění, provozní údaje a dále nástroje umožňující výkon informačních činností.	Informační systém veřejné správy je určený k podpoře výkonu veřejné moci, tj. zejména v případech, kdy orgán veřejné moci (např. orgán obce): • zasahuje do právních poměrů jiných osob (fyzických nebo právnických) nebo • poskytuje digitální služby, ale ne pro podporu provozních činností úřadu jako např. správa majetku obce, personalistika atd. Např.: IS o státní službě, IS o	Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy	§2 písm. b) ,

			živnostenském podnikání ...		
ISZR	Informační systém základních registrů	informační systém veřejné správy, který je součástí referenčního, sdíleného a bezpečného rozhraní informačních systémů veřejné správy a jehož prostřednictvím je zajišťováno sdílení údajů mezi základními registry navzájem, základními registry a agendovými informačními systémy, základními registry a soukromoprávními systémy pro využívání údajů, agendovými informačními systémy, jejichž prostřednictvím se zapisují údaje do základních registrů, a jinými agendovými informačními systémy a mezi agendovými informačními systémy, jejichž prostřednictvím se zapisují údaje do základních registrů, a soukromoprávními systémy pro využívání údajů, správa oprávnění přístupu k údajům a další činnosti podle tohoto zákona		Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech ve znění sněmovního tisku 756/2020	§2 písm g)
IT	Informační technologie	Zastřešující termín, který buď představuje všechny	Nejde tedy pouze o technologie jako takové, ale o celé odvětví.,	český překlad výkladového slovníku TOGAF	

		nebo některé oblasti počítačového odvětví jako: Rozvoj, Rozhraní, Modelování business procesů, komunikace, shoda a legislativa, počítače, řízení obsahu, hardware, řízení informací, Internet, infrastruktura, vývoj softwaru, řízení projektů, bezpečnost, standardy, úložiště, přenos hlasu a podobně.	tedy i o lidi, budovy, metodiky a pravidla apod.		
	Infrastruktura digitálních služeb	Jsou veškeré prostředky nutné pro provoz / poskytování digitální služby.		Výklad OHA	
	Infrastruktura IT	Veškerý hardware, software, sítě, zařízení atd., nutný pro vývoj, testování, dodávku, monitorování, řízení a podporu služeb IT. Termín infrastruktura IT zahrnuje veškerou informační technologii, ale nikoli související personál, procesy a dokumentaci.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	infrastruktura pro prostorové informace	Soustava zásad, znalostí, institucionálních opatření, technologií, dat a lidských zdrojů, která umožní sdílení a efektivní využívání prostorových informací a služeb.		Usnesení vlády ČR č. 815/2014, Strategie rozvoje infrastruktury pro prostorové informace v České republice do roku 2020 (GeoInfoStrategie),	kap. 9. - Slovník pojmů

	Insourcing	Synonymum pro využití vnitřních zdrojů.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Integrita	Bezpečnostní princip, který zajišťuje, že data a konfigurační položky jsou modifikovány pouze oprávněným personálem a činnostmi. Integrita uvažuje všechny možné příčiny modifikace, včetně softwarových a hardwarových poruch, živelných událostí a lidských zásahů.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
CMMI	Integrovaný zralostní model způsobilosti	Integrovaný model procesní vyspělosti (CMMI) je přístup k vylepšování procesů vyvinutý institutem Software Engineering Institute (SEI) na Univerzitě Carnegie Mellon. CMMI poskytuje organizacím základní charakteristiky efektivních procesů. Může být použit jako směrnice pro zdokonalení procesů v projektu, divizi nebo celé organizaci. CMMI pomáhá integrovat tradičně rozdělené organizační funkce, nastavovat cíle a priority zdokonalování procesů, poskytuje návod pro řízení kvality a slouží		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		jako referenční úroveň pro ohodnocení stávajících procesů. Další informace jsou dostupné na http://www.sei.cmu.edu/cm mi/ . Viz CMM, Zralost.			
	Interakce	Vazba mezi architektonickými stavebními bloky (např. službami či komponentami), která představuje komunikaci či využití.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Interaktivní služby VS	individuální poskytování personalizovaných informací různými informačními kanály		Informační koncepce ČR	
	International Standards Organisation	Viz International Organization for Standardization (ISO).		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Interní metrika	Metrika, která je užívána poskytovatelem služeb IT pro monitorování hospodárnosti a efektivity nebo nákladové efektivity vnitřních procesů poskytovatele služeb IT. Vnitřní metriky obvykle nejsou vykazovány zákazníkovi služeb IT. Viz Externí metriky.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
IRR	Interní míra návratnosti	Technika užívaná při rozhodování o investičních výdajích. IRR vypočítává		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		hodnotu, která umožňuje srovnání dvou nebo více alternativních investic. Vyšší IRR ukazuje na lepší investici. Viz Čistá současná hodnota, Návratnost investice.			
	Interní poskytovatel služeb	Poskytovatel služeb IT, jenž je součástí stejné organizace jako jeho zákazník. Poskytovatel služeb IT může mít interní i externí zákazníky. Viz Poskytovatel služeb prvního typu, Poskytovatel služeb druhého typu, Insourcing.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Interní zákazník	Zákazník, který je součástí stejné organizace jako Poskytovatel služeb IT. Viz Interní poskytovatel služeb, Externí zákazník.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Interoperabilita	Schopnost systémů vzájemně si poskytovat služby a efektivně spolupracovat.		Usnesení vlády ČR č. 815/2014, Strategie rozvoje infrastruktury pro prostorové informace v České republice do roku 2020 (GeoInfoStrategie),	kap. 9. - Slovník pojmů
	Interoperabilita	Schopnost vzájemné spolupráce mezi různými organizacemi a systémy. Interoperabilita zahrnuje sdílení informací a znalostí mezi organizacemi na základě výměny údajů mezi jejich systémy.	Systémy mohou používat odlišné HW a SW platformy, různé datové struktury, komunikují přes definované rozhraní. Intereoperabilitou se rozumí schopnost těchto různých systémů vzájemně spolupracovat, poskytovat si	Zásady pro digitálně přívětivou legislativu	

			služby a dosáhnout vzájemné spolupráce.		
CAPEX	Investiční náklady	Náklady na zakoupení něčeho, co se stane finančním aktivem, např. počítačové vybavení nebo budovy. Hodnota aktiv je odepisována v průběhu více účetních období.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Investiční položka	Aktivum, které je předmětem zájmu Správy financí (Financial Management), protože překračuje dohodnutou finanční hodnotu.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	ISO 9000	Obecný pojem vztahující se k množině mezinárodních norem pro Systémy řízení kvality.	Pro více informací viz http://www.iso.org/ . Viz ISO.	ČSN EN ISO 9000:2016 - Systémy managementu kvality - Základní principy a slovník	
	ISO 9001	Mezinárodní norma pro systémy řízení kvality.		ČSN EN ISO 9001 - Systémy managementu kvality - Požadavky	
	ISO/IEC 17799	Soubor postupů ISO pro Správu bezpečnosti informací.		ISO/IEC 17799 - Soubor norem Informační technologie - Bezpečnostní techniky - Soubor postupů pro management bezpečnosti informací	
	ISO/IEC 20000	Specifikace a soubor postupů ISO pro Správu služeb IT.	ISO/IEC 20000 je v souladu s nejlepšími praktikami ITIL.	ČSN ISO/IEC 20000-2 - Informační technologie - Management služeb - Část 2: Pokyny pro použití systémů managementu služeb	
	ISO/IEC 27001	Specifikace ISO pro Správu bezpečnosti informací.	Odpovídajícím souborem postupů je ISO/IEC 17799.	ČSN EN ISO/IEC 27001 OPRAVA 2 - Informační technologie - Bezpečnostní techniky - Systémy řízení bezpečnosti informací - Požadavky	

itSMF	IT Service Management Fórum	IT Service Management Fórum je nezávislá organizace věnující se propagaci profesionálního přístupu ke Správě služeb IT. itSMF je nezisková členská organizace s působností v mnoha zemích na celém světě (itSMF Chapters). itSMF a její členové se podílí na vývoji ITIL a souvisejících norem (standardů) Správy služeb IT.	Více informací na http://www.itsmf.com/ .	ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
SPOC	Jediné kontaktní místo	Poskytnutí jediného konzistentního způsobu komunikace s organizací nebo podnikovou jednotkou. Např. jediné kontaktní místo poskytovatele služeb IT se obvykle nazývá Service Desk.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Kapacita	Maximální propustnost, kterou může konfigurační položka nebo služba IT poskytovat při dodržení dohodnutého cíle úrovně služeb. Pro některé typy konfiguračních položek může kapacita představovat velikost nebo množství, např. u diskových jednotek.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Kapacitní plán	Kapacitní plán je používán k správě zdrojů potřebných		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		pro dodání služeb IT. Plán obsahuje scénáře pro různé prognózy požadavků businessu a oceněné možnosti dodání služeb na dohodnuté úrovni.			
	Katalog	Seznam výstupů podobného typu sloužící jako referenční zdroj. Například katalog standardů, katalog aplikací.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Katalog služeb	Část údajů vedená v základním registru agend, orgánů veřejné moci, soukromoprávních uživatelů údajů a některých práv a povinností, které se týkají úkonů orgánů veřejné moci vykonávaných v rámci agendy vůči subjektům, které přitom nemají postavení orgánů veřejné moci, a úkonů subjektů, které při jejich vykonávání nemají postavení orgánů veřejné moci, vůči orgánům veřejné moci.	Seznam veškerých úkonů obsažených v registru práv a povinností, který obsahuje výčet a popis úkonů vykonávaných v rámci agend ohlášených dle zákona o základních registrech v registru práv a povinností, které činí orgány veřejné moci vůči uživatelům služeb na základě právního předpisu nebo v důsledku žádosti uživatelů služeb nebo které činí uživatelé služeb vůči orgánům veřejné moci v rámci jejich působnosti; součástí výčtu a popisu úkonů je identifikátor úkonu, vymezení oprávněných subjektů úkonu a forma úkonu.	Zákon č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby	§ 2, odst. (4)
	Katalogy	Seznamy stavebních kamenů konkrétních typů a s nimi souvisejících typů, použitých pro referenci nebo pro jejich řízení (například		český překlad výkladového slovníku TOGAF	

		v seznamu organizačních jednotek se pracuje ještě s lokalitami a aktéry). Prostřednictvím katalogů jsou evidována metadata stavebních kamenů.			
	Kategorie	Pojmenovaná skupina věcí, které mají společné rysy. Kategorie jsou užity pro seskupování podobných věcí dohromady. Např. typy nákladů jsou užity pro seskupení podobných druhů nákladů. Kategorie incidentů jsou užity pro seskupení podobných typů incidentů, typy konfiguračních položek jsou užity pro seskupení podobných typů konfiguračních položek.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Kategorie klientů veřejné správy	základní kategorizace: a) externí klient vně veřejné správy (ministerstva), občané a komerční organizace b) externí klient jiného OVM - ti se dále člení na organizace státní správy a samosprávy. c) interní klient korporace OVS, tj. zaměstnanci ostatních organizačních složek podřízených OVS, např. zařízení služeb		Výklad OHA	

		ministerstva, podnik komunálních služeb města, .. d) interní klient úřadu (OVM), vlastní pracovník ve služebním i zaměstnaneckém poměru, zvolený člen zastupitelstva, ...			
	Klasifikace	Přiřazení kategorie (k entitě). Klasifikace je užívána pro zajištění konzistentní správy a reportování. Klasifikovány bývají obvykle konfigurační položky (CI), incidenty, problémy, změny atd..		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
KPI	Klíčový ukazatel výkonnosti	Metrika, která pomáhá řídit procesy, služby IT nebo činnosti. Lze měřit mnoho parametrů, ale jen ty nejdůležitější jsou definovány jako klíčový ukazatel výkonnosti a jsou aktivně používány při řízení procesů, služeb IT nebo činností a jejich vykazování. KPI by měly být vybrány tak, aby sloužily k zajištění hospodárnosti, efektivity a efektivity nákladů. Viz Rozhodující faktor úspěchu (CSF).		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
KPI	Klíčový ukazatel výkonu	Způsob kvantifikace výkonu businessu či projektu.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	

	Klient	Obecný termín, který znamená zákazník, business nebo zákazník businessu. Např. manažer klientů může být použit jako synonymum pro manažera zákaznických vztahů (Account Manager) Termín klient je také použit ve významu: • Počítač, který je přímo používán uživatelem, např. PC, PDA, pracovní stanice. • Součást aplikace klient-server, jejímž prostřednictvím uživatel přímo komunikuje. Např. e-mail klient.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Klient veřejné správy	Ten, pro koho jsou určeny služby veřejné správy. Klientem veřejné správy je subjekt práva, může to být fyzická osob, fyzická osoba podnikající, a nebo právnická osoba či jiná organizace.	Fyzickou osobou je skutečná osoba – jednotlivec. Jde o právní pojem, který odlišuje „fyzickou = žijící“ osobu od tzv. právnické „právem uměle vytvořené“ osoby. Fyzickou osobou je například občan, osoba podnikající na základě živnostenského listu, osoba provozující činnost na základě zvláštního oprávnění (např. tlumočnick, znalec, správce konkurzní podstaty). Právnická osoba je zákonem vytvořený subjekt, který je navenek reprezentován osobami fyzickými, které ji zastupují	Výklad OHA	

			(např. u s.r.o. jednatel). Právníckou osobou jsou např. obchodní společnosti (akciová společnost, společnost s ručením omezeným aj., družstva, nadace a fondy, sdružení právnických osob, stát a územní samosprávné celky.		
	Kmen	Byznys objekt a odpovídající datový objekt		Výklad OHA	
ITIL	Knihovna infrastruktury informačních technologií	Knihovna / sada nejlepších praktik Správy služeb IT. Knihovna ITIL je vlastněna OGC. ITIL se skládá z řady publikací poskytujících návody pro zajištění kvality ve službách IT, definici procesů a prostředků potřebných k jejich poskytování.	Aktuálně již verze 4. Obecně je 34 praktik ITIL 4 je rozděleno do tří kategorií: • Obecné řídicí postupy • Postupy správy služeb • Postupy technického řízení Více informací na: • https://www.itlibrary.org/ • https://wiki.en.it-processmaps.com/index.php/ITIL_4	Information Technology Infrastructure Library	
	Kompetence	Jednak vymezení pravomocí a povinností, jednak schopnost - mít znalosti, schopnosti a dovednosti potřebné pro úspěšný výkon určité činnosti.		Výklad OHA	
	Komponenta	Obecný termín používaný ve významu jedné části většího celku. Např. počítačový systém může být komponentou služby IT, aplikace může být		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		komponentou jednotky releasu. Komponenty, které potřebují správu, by měly být konfiguračními položkami.			
	Kompozice	Vztah kompozice značí, že objekt je složen z jednoho nebo více jiných objektů.		ArchiMate	
	Kompozitní aplikace	Aplikační komponenta tvořená složením dalších aplikací, kterou mohou být atomické nebo kompozitní.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Komunikační (síťová) architektura	Součást technologické architektury, specifická vrstva dle čtyřvrstvé vize architektury veřejné správy ČR, zaměřená na komunikační a fyzickou infrastrukturu.		Výklad OHA	
	Komunikační síť	Množina produktů, konceptů a služeb, které umožňují propojení počítačových systémů za účelem přenosu dat (např. hlas, obraz).		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Komunikační systém	Množina komponent (přenosové médium, uzly, rozhraní, ovládací zařízení), která zajišťuje propojení mezi uživatelem a zařízením.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
KS KII	Komunikační systém KII	Komunikační systém zařazený do Kritické informační infrastruktury		Výklad OHA s využitím Vyhlášky č. 82/2018 Sb., o kybernetické bezpečnosti	§ 2, písm. b) § 4, odst. (2)

		ČR			
	Komunikační uzel	Interní součást komunikační sítě (např. směrovač, opakovač, most) nebo součást umístěna mezi koncovým zařízením a komunikační sítí (brána).		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Koncový uživatel	Osoba používající aplikaci nebo výstup.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Konfigurace	Obecný pojem, používaný pro popis skupiny konfiguračních položek, které spolupracují na dodávce služby IT nebo rozpoznatelné části služby IT. Konfigurace se užívá i jako popis nastavení parametrů jedné nebo více konfiguračních položek.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
CMDB	Konfigurační databáze	Databáze využívaná pro správu konfiguračních záznamů během jejich životního cyklu. Systém správy konfigurací obsahuje jednu nebo více konfiguračních databází. V každé konfigurační databázi jsou zaznamenány atributy konfiguračních položek a vazby s dalšími konfiguračními položkami.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Konfigurační položka	Jakákoliv komponenta, která by měla být spravována za		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		účelem dodávky služby IT. Informace o všech konfiguračních položkách jsou zaznamenány v konfiguračním záznamu v systému správy konfigurací (CMS) a jsou udržovány během jejich životního cyklu Správou konfigurací. Konfigurační položky jsou řízeny Správou změn. Konfigurační položky typicky zahrnují hardware, software, stavby, lidi a formální dokumentaci, jako dokumentaci procesů a SLA.			
	Konfigurační struktura	Hierarchie a ostatní vazby mezi všemi konfiguračními položkami, které tvoří konfiguraci.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Konfigurační záznam	Záznam obsahující detaily konfigurační položky. Každý konfigurační záznam dokumentuje životní cyklus jedné konfigurační položky. Konfigurační záznamy jsou uloženy v konfigurační databázi (CMDB).		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Kontrakt	Formální nebo neformální specifikace dohody, která specifikuje práva a povinnosti spojené s produktem.		ArchiMate	

	Kontrola	Činnost, která přesně definuje pravidla pro rozhodnutí při provádění procesu nebo pro rozhodnutí, zda je proces v souladu s kritérii pro governance.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Konverze	Úplné převedení dokumentu: v listinné podobě do dokumentu obsaženého v datové zprávě nebo datovém souboru; obsaženého v datové zprávě do dokumentu v listinné podobě způsobem zajišťujícím shodu obsahu těchto dokumentů a připojení doložky o provedení konverze. (2) Dokument, který provedením konverze vznikl, má stejné právní účinky jako dokument, jehož převedením výstup vznikl. (3) Má-li být podle jiného právního předpisu předložen dokument v listinné podobě správnímu orgánu, nebo soudu anebo jinému státnímu orgánu, zejména aby byl užit jako podklad pro vydání rozhodnutí, je tato povinnost splněna		Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů	§22

		předložením jeho výstupu.			
	Kritéria akceptovatelnosti služby	Sada kritérií užívaných k ujištění, že služba IT vyhovuje funkčním a kvalitativním požadavkům, a že poskytovatel služby IT je připraven provozovat novou službu IT, jakmile byla nasazena. Viz Akceptace.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
KII	Kritická informační infrastruktura	Prvek nebo systém prvků kritické infrastruktury v odvětví komunikační a informační systémy v oblasti kybernetické bezpečnosti.	Infrastruktura ICT státu specifikovaná Nařízením vlády č. 315/2014 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 432/2010 Sb., o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury. Prvních 45 prvků schváleno Usnesením vlády ze dne 25. 05. 2015. Komplex informačních a komunikačních systémů (naplňující stanovená průřezová kritéria a odvětvová kritéria v oblasti kybernetické bezpečnosti), jejichž nefunkčnost by mohla způsobit závažný dopad na bezpečnost státu, zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva, zdraví osob nebo ekonomiku státu.	Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti	§ 2, písm. b)
	Kvalifikace	Činnost, která zajišťuje, že infrastruktura IT odpovídá a je správně konfigurována		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		pro podporu aplikace nebo služby IT. Viz Validace.			
	Kvalita služby	Přednastavená konfigurace nefunkčních parametrů, která může být přiřazena ke službě nebo k dohodě o poskytování služby.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
KB	Kybernetická bezpečnost	Souhrn právních, organizačních, technických a vzdělávacích opatření (a pravidel) směřujících k zajištění ochrany kybernetického prostoru a v něm umístěných aktiv.		Výkladový slovník kybernetické bezpečnosti + doplnění OHA	
	Kybernetický prostor	Digitální prostředí umožňující vznik, zpracování a výměnu informací, tvořené informačními systémy, a službami a sítěmi elektronických komunikací.		Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti	§ 2, písm. a)
	Ladění	Činnost zodpovědná za plánování změn za účelem co nejúčinnějšího plánování zdrojů. Ladění je součástí Správy výkonnosti, což zahrnuje monitorování výkonnosti a implementaci požadovaných změn.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Logická aplikační komponenta	Zapouzdření aplikační funkcionality, které je nezávislé na konkrétní implementaci. Např.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	

		klasifikace všech aplikací pro zpracování požadavků na nákup v podniku.			
	Logická data	Vymezující vrstva, která zapouzdřuje související datové entity do logických bloků.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Logická úroveň	Definice architektury nezávislá na implementaci. Formuje fyzické komponenty podle účelu. Například produkty od různých dodavatelů mohou být součástí jedné logické kategorie – aplikační servery		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Lokalita	Slouží k naznačení umístění v prostoru.		ArchiMate	
	Lokalita	Místo, kde je vykonávána obchodní činnost. Údaje o lokalitě mohou být hierarchicky dekomponovány.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Lokalizační údaj územního prvku	Údaj, který jednoznačně vymezují jejich umístění v terénu, vyjádřené souřadnicemi v souřadnicovém systému Jednotné trigonometrické sítě katastrální (S-JTSK),		Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech	§ 29 písm. e),
	Management požadavků	Management požadavků - kvantitativní prohlášení o potřebách podniku, které musí být splněny		český překlad výkladového slovníku TOGAF	

		konkrétním balíčkem architektonické práce.			
	Manažer kybernetické bezpečnosti	a) je bezpečnostní role odpovědná za systém řízení bezpečnosti informací, přičemž výkonem této role může být pověřena osoba, která je pro tuto činnost vyškolená a prokáže odbornou způsobilost praxí s řízením kybernetické bezpečnosti nebo s řízením bezpečnosti informací 1. po dobu nejméně tří let, nebo 2. po dobu jednoho roku, pokud absolvovala studium na vysoké škole, b) odpovídá za pravidelné informování vrcholového vedení o 1. činnostech vyplývajících z rozsahu jeho odpovědnosti a 2. stavu systému řízení bezpečnosti informací a c) nesmí být pověřen výkonem rolí odpovědných za provoz informačního a komunikačního systému.	Osoba jmenovaná vedoucím představitelem organizace jako odpovědná za ISMS od prevence přes průběžné testování až po eliminaci následků a vyhodnocení kybernetických incidentů v organizaci, oprávněná v rámci organizace vyhlášovat Kritický kybernetický režim. Jako taková je i výkonným protějškem NÚKIB pro případy řešení kritických kybernetických bezpečnostních událostí.	Vyhláška č. 82/2018 Sb., o kybernetické bezpečnosti	§7, odst. (1).
	Manažer služeb	Manažer zodpovědný za řízení životního cyklu jedné nebo více služeb IT. Termín manažer služeb se také		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		používá pro označení jakéhokoli manažera poskytovatele služeb IT. Nejčastěji se používá ve spojení s manažerem vztahů s businesssem, procesním manažerem, manažerem zákaznických vztahů nebo senior manažerem odpovědným za služby IT celkově.			
	Matice	Formát pro zobrazení vazeb mezi dvěma (či více) architektonickými prvky v podobě mřížky.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Matice kompetencí	Synonymum pro RACI		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Měřitelný cíl	Časově určený milník, jehož účelem je doložit postup při naplňování cíle. Například „Zvýšit vytíženost o 30 % do konce roku 2009 a dosáhnout tak plánovaného zvýšení podílu na trhu“.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Metadata prostorových dat	Data, která popisují strukturu a obsahy sad prostorových dat, prostorové služby a jiné složky IS; umožňují a usnadňují jejich vyhledávání, třídění a používání.		Usnesení vlády ČR č. 815/2014, Strategie rozvoje infrastruktury pro prostorové informace v České republice do roku 2020 (GeoInfoStrategie),	kap. 9. - Slovník pojmů
	Metoda	Definovaný a opakovatelný postup pro vyřešení určitého		TOGAF	

		problému.			
	Metoda rozvoje architektury	Základní součást TOGAF. Metoda pro vývoj a použití podnikové architektury.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Metrika	To, co je měřeno a vykazováno za účelem řízení procesu, služby IT nebo činnosti. Viz Klíčový ukazatel výkonnosti (KPI).		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
ISO	Mezinárodní organizace pro standardizaci	Mezinárodní organizace pro standardizaci (ISO) je celosvětově největším producentem norem. ISO je nevládní organizací, jež je tvořena sítí národních normalizačních institucí 156 zemí. Další informace o ISO jsou dostupné na http://www.iso.org/ .		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Mezní náklady	Náklady spojené s poskytováním služby IT. Mezní náklady nezahrnují již vynaložené investice, např. náklady na vývoj nového programu a školení.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	mGovernment	Podmnožina eGovernmentu nebo digitálního Governmentu využívající mobilní prostředky pro čerpání elektronických služeb veřejné správy.	Jedná se o komunikaci s veřejnou správou nebo využívání elektronických služeb veřejné správy prostřednictvím přístupu z mobilních zařízení. Přístup ke službám veřejné správy je přizpůsoben mobilním zařízením.	Výklad OHA	

	Middleware	Software, který spojuje dvě nebo více softwarových komponent nebo aplikací. Spíše než vyvíjen poskytovatelem služeb IT je middleware obvykle nakupován od dodavatele. Viz Hotové balíčkové řešení.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Množstevní úspory	Snížení průměrných nákladů, které je umožněno zvýšením využití služby IT nebo aktiva. Viz Úspory ze sortimentu.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Mobilní aplikace	software ve formě aplikace, jenž je navržen a vyvinut subjekty veřejného sektoru nebo pro ně tak, aby jej mohla široká veřejnost používat na mobilních zařízeních, jako jsou chytré telefony a tablety. Nespadá sem software, jímž jsou tato zařízení přímo ovládána (mobilní operační systémy), ani hardware		směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2102 ze dne 26. října 2016 o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací subjektů veřejného sektoru	čl. 3 odst. 2
	Mobilní aplikace	programové vybavení, jež je navrženo a vytvořeno povinným subjektem nebo pro něj tak, aby jej mohla veřejnost používat na mobilních zařízeních, jako jsou chytré telefony a tablety; mobilní aplikací není programové vybavení,		zákon č. 99/2019 Sb., o přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací	§ 2 písm. a)

		jímž je mobilní zařízení přímo ovládáno,			
	Mobilní aplikace MV "Co dělat, když ..."	Aplikace pro přehledný návod řešení životních situací	Aplikace poskytuje přehledný návod pro řešení vybraných životních situací ve vztahu k úřadům veřejné správy České republiky. Aplikace zobrazuje postup vyřízení, navrhuje, co je třeba doložit pro dané řešení, a vypočítává oficiální lhůty pro podání žádostí nebo podání informace ve vztahu občan - stát. Dále zobrazuje na mapě polohu nejbližších úřadů, Czech POINTů a policejních stanic.	Výklad OeG	
	Modelování	Technika používaná k předpovědi budoucího chování systému, procesu, služby IT, konfigurační položky apod.. Modelování je obvykle používáno ve Správě financí, Správě kapacit a Správě dostupnosti.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Monitorování	Opakované sledování konfigurační položky, služby IT nebo procesu za účelem zjišťování událostí a současného stavu.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Motivátor	Něco, co vytváří, motivuje a pohání změnu v organizaci.	Synonymum: Hnací prvek /vliv	ArchiMate	
	Motivátor	Externí nebo interní okolnost, která vede		český překlad výkladového slovníku TOGAF	

		organizaci k definování cílů. Příkladem externího vlivu je např. změna v legislativě, která vyžaduje změnu ve způsobu fungování organizace.			
	Multimediální služba	Služba Technického referenčního modelu (TRM), která poskytuje schopnost nakládání s informačními produkty, které se skládají z textu, grafiky, obrázků, videa a audia, a jejich řízení.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Nadbytečnost (redundance)	Synonymum pro odolnost proti poruchám. Termín nadbytečnost má také obecný význam vyjadřující zbytečnost nebo nepotřebnost.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Náhradní řešení	Omezení nebo vyloučení dopadu incidentu nebo problému, pro něž dosud není k dispozici úplné řešení. Např. opětovné spuštění konfigurační položky, která selhala. Náhradní řešení problémů jsou dokumentována v záznamech známých chyb. Náhradní řešení pro incidenty, k nimž není přidružen záznam problému, jsou dokumentována v záznamu incidentu.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

	Náklad	Množství peněz vynaložených na určitou činnost, službu IT nebo obchodní jednotku. Náklady mohou být jak finanční (peníze), tak i pomyslné, jako např. vynaložený čas nebo odpisy.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Nákladová položka	Střední úroveň členění, ke které jsou vázány náklady v rozpočtování a účtování. Na nejvyšší úrovni jsou Typy nákladů. Např. Typ nákladů "Lidé" může být zjemněn na nákladové položky "mzdy", "zaměstnanecké výhody", "cestovní výlohy", "školení", "přesčas" atd. Nákladové položky mohou být ještě členěny na nákladové jednotky. Např. nákladová položka "cestovní výlohy" obsahuje nákladové jednotky "hotel", "doprava", "stravování" atd.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Nákladové středisko	Podniková jednotka nebo projekt, pro které jsou sledovány náklady. Nákladové středisko neúčtuje za poskytované služby. Poskytovatel služeb IT může fungovat jako nákladové středisko nebo jako ziskové středisko.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	

	Naléhavost	Metrika určující za jakou dobu bude mít incident, problém nebo změna významný dopad na business. Např. incident s velkým dopadem může mít malou naléhavost, pokud dopad neovlivní business do konce finančního roku. Dopad a naléhavost jsou užívány pro stanovení priority.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Náprava	Obnova do původního stavu po nepovedené změně nebo releasu.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
NAP	Národní architektonický plán	Popis současného stavu jednotlivých úřadů veřejné správy a centrálních prvků eGovernmentu, popis návrhů jejich cílového stavu v určeném časovém horizontu, z nich plynoucí rozdíl, tedy rozsah očekávaných změn a plán implementačních kroků (programů a projektů), vedoucích ze současného stavu k dosažení stavu cílového.	Je také souborem architektonických dat (modelů) a diagramů, udržovaných společně Odborem hlavního architekta a jednotlivými orgány veřejné moci, členěný na architektury úřadů a architektury sdílených služeb.	Národní architektonický plán	
NAR	Národní architektonický rámec	Národní architektonický rámec, jako metodický a myšlenkový rámec pro jednotný a koordinovaný popis Národní architektury veřejné správy ČR, obsahuje		Národní architektonický rámec	

		návody, postupy, předlohy a vzory tvorby, údržby a užití popisu architektury, Národního architektonického plánu.			
NAČR	Národní architektura veřejné správy ČR	Souhrn архитектур a popisů архитектур všech jednotlivých úřadů veřejné správy, včetně všech centrálních sdílených prvků eGovernmentu.	Je uplatněním metod a myšlení podnikové architektury na veřejnou správu ČR. Obsahuje základní dokumenty Národní architektonický plán a Národní architektonický rámec	Výklad OHA	
NKOD	Národní katalog otevřených dat	Národní katalog otevřených dat je informační systém veřejné správy přístupný způsobem umožňujícím dálkový přístup a sloužící k evidování informací zveřejňovaných jako otevřená data.	Centrální katalog otevřených dat provozovaný a spravovaný Ministerstvem vnitra ČR, který je dostupný způsobem umožňujícím vzdálený přístup, a který obsahuje katalogizační záznamy o datových sadách a jejich distribucích.	Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	§ 4c, odst. 1
	Nasazení	Činnost, zodpovědná za nasazení (začlenění) nového nebo změněného hardware, software, dokumentace, procesu atd. do provozního prostředí. Nasazení je částí procesu Správa releasů a nasazení. Viz Rozvinutí/Provozní nasazení.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Návrat do normálního režimu	Fáze Plánu kontinuity služby IT, během které je plně obnoven normální provoz. Např. převedení		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		primárního datového centra zpět do provozu v případě, že došlo k využití alternativního centra. Zároveň je opět obnovena schopnost spustit plány kontinuity služeb IT.			
ROI	Návratnost investic	Měřítko očekávaného přínosu investice. V nejjednodušším případě je to čistý zisk z investice dělený čistou hodnotou investovaných aktiv. Viz Čistá současná hodnota, Hodnota z investice.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Návrh	Činnost nebo proces, který identifikuje požadavky a formuluje řešení splňující tyto požadavky. Viz Návrh služby.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Nejlepší praktiky	Osvědčené činnosti nebo procesy, které byly úspěšně použity několika organizacemi. ITIL je příkladem nejlepších praktik.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Nepřetržitá dostupnost	Přístup nebo návrh, jak dosáhnout 100% dostupnosti. Nepřetržitě dostupná služba IT nemá ani plánované odstávky ani neplánované výpadky.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Nepřímé	Náklady na poskytování		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a	

	náklady	služeb IT, které nemohou být v celém rozsahu přiřazeny konkrétnímu zákazníkovi. Např. náklady na sdílené servery nebo softwarové licence. Bývají označovány i jako režie. Viz Přímé náklady.		zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
CSI	Neustálé zlepšování služeb	Etapa životního cyklu služby IT a zároveň název jedné ze základních publikací ITIL. Neustálé zlepšování služeb zodpovídá za zvyšování úrovně procesů Správy služeb IT a samotných služeb IT. Průběžným měřením výkonnosti poskytovatele služeb IT a zlepšováním procesů, služeb IT a IT infrastruktury se zvyšuje hospodárnost, efektivita a nákladová efektivita. Viz Demingův cyklus, koncepce: plánuj - dělej - kontroluj - jednej.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Norma / standard	Povinný požadavek. Např. ISO/IEC 20000 (mezinárodní norma), vnitřní bezpečnostní standard konfigurace UNIXu nebo vládní standard pro správu finančních záznamů. Termínu norma je používáno také v souvislosti se soubory		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		postupů nebo specifikacemi uveřejněnými organizací zabývající se normami jako např. ISO nebo BSI. Viz Směrnice.			
	Obecné systémové architektury	Pomáhají při výběru a integraci specifických služeb ze základní architektury při tvorbě obecných (znovupoužitelných) řešení nad více doménami.	Mezi charakteristiky obecných systémových architektur patří: • Každá obecná systémová architektura (bezpečnostní architektura, architektura pro řízení, architektura počítačové sítě) je nekompletní z pohledu funkce informačního systému, ale je kompletní z pohledu konkrétního zájmu (bezpečnost, říditelnost, infrastruktura). • Reflektuje specifické požadavky pro konkrétní doménu. • Definuje specifické stavební bloky pro konkrétní doménu. • Definuje technologické standardy pro implementaci stavebních bloků. • Poskytuje stavební bloky pro jednoduché znovupoužití a nižší náklady.	český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Objekt	Pasivní element, který má relevanci z procesního pohledu.		ArchiMate	
	Objekt práva	Objektem právního vztahu je to, k čemu směřují vzájemná práva a povinnosti subjektů. Zejména to mohou být:	Platí plně i pro vztahy relevantní vzhledem k veřejné správě.	Výklad OHA	

		– věci, ve smyslu ovladatelných hmotných předmětů (auto), – hmotné objekty mající povahu živých tkání, pokud nejsou právně kvalifikovány jako věci (transplantát), – výsledky tvůrčí duševní činnosti (život), – práva (převod pohledávky).			
	Obnovení	Navrácení konfigurační položky nebo služby IT do fungujícího stavu. Obnova služby IT často zahrnuje obnovu dat do známého konzistentního stavu. Po obnově jsou někdy nutné ještě další kroky předtím, než je služba IT opět dostupná uživatelům (vrácení do původního stavu).		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Obsahový rámec	TOGAF Architecture Content Framework poskytuje strukturální model pro architektonický obsah, což umožňuje konzistentní definici, strukturování a prezentaci architektonických produktů.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Ocenění/Stanovení ceny	Ocenění je činnost směřující ke stanovení výše poplatku zákazníka.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

OHA	Odbor Hlavního architekta eGovernmentu	Útvar Ministerstva vnitra ČR sloužící ke koordinaci a konzultaci v rámci ICT architektury celé veřejné správy a eGovernmentu. Posuzuje záměry a ICT projekty a vyjadřuje se k nim svými stanovisky, koordinuje tvorbu architektury v ČR, konzultuje pro architektury v jednotlivých úřadech a v neposlední řadě zpracovává a vynucuje Národní architektonický plán	Útvar Hlavního architekta eGovernmentu (dále jen „OHA“) je odborem organizačně zařazeným na Ministerstvu vnitra ČR. OHA má nadresortní působnost, to znamená, že je pověřen a zodpovědný za koordinaci a vedení rozvoje eGovernmentu v celé veřejné správě. Samotný eGovernment zahrnuje nejen samotné informační technologie, ale také optimalizaci a zjednodušování služeb veřejné správy vázané na legislativní prostředí. Z pohledu právních předpisů vykonává OHA vybrané povinnosti svěřené Ministerstvu vnitra zákonem č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy, a usnesením vlády č. 86 ze dne 27. ledna 2020. Posláním a hlavními činnostmi vykonávanými OHA jsou: 1) Stanovování architektonických a dalších standardů pro digitalizaci veřejné správy a podpora zvyšování digitálních schopností jednotlivých orgánů veřejné správy prostřednictvím vyhledávání a sdílení osvědčené	Výklad OHA	

		praxe. 2) Působení jako centrum digitálních expertíz včetně podpory objevování nových myšlenek a rozvojových záměrů. 3) Řízení rozvoje sdílených služeb eGovernmentu a jejich efektivního využívání. 4) Posuzování a schvalování významných ICT projektů veřejné správy k realizaci zahrnující jejich kontrolu a zajištění oprav ve fázi před vypsáním veřejné zakázky. 5) Koordinace činností k zavedení Nařízení eIDAS (nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. Července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES) do praxe. 6) Řízení, podpora a koordinace otevřených dat vykonávaná Národním koordinátorem otevřených dat působícím na OHA. 7) Připomínkování veškeré nové legislativy na soulad s digitálními požadavky a vizí veřejné správy 21. století.		

			8) Výkon Pracovního výboru pro architekturu a strategii zřízeného v rámci Rady vlády pro informační společnost. Členy Pracovního výboru jsou zástupci jednotlivých resortů, Asociace krajů a Svazu měst a obcí. Pracovní výbor zasedá jednou za dva měsíce a je hlavní platformou pro sdílení architektonických znalostí a zkušeností. Nezbytnost existence centrální autority pro koordinaci a řízení elektronizace veřejné správy potvrzují vedle tuzemských také zahraniční zkušenosti. Všechny země s vysokou úrovní eGovernmentu mají obdobnou jednotku zřízenou, bez ohledu na její konkrétní organizační zařazení, kdy v Evropě fungují modely samostatné agentury podřízené ministerskému předsedovi nebo některému z ministrů, útvaru na některém z ministerstev (nejčastěji financí nebo vnitra) či samostatného ministerstva pro informační technologie.		
	Odvětvová architektura	Charakteristiky odvětvové architektury zahrnují následující:		český překlad výkladového slovníku TOGAF	

		• Reflektují požadavky a standardy specifické vertikálnímu odvětví • Definují stavební kameny specifické generické problémové doméně • Obsahuje odvětvově specifická logická data a procesní modely • Obsahuje odvětvově specifické aplikace a procesní modely, stejně tak i odvětvově specifická business pravidla • Poskytuje pravidla pro testování sesbíraných systémů • Podporuje úroveň interoperability napříč odvětvím			
NaSaPO	odvozený objekt Národní sady prostorových objektů	1: V reálném světě: objekt, který je skladebný ze základních objektů Národní sady prostorových objektů.		Usnesení vlády ČR č. 815/2014, Strategie rozvoje infrastruktury pro prostorové informace v České republice do roku 2020 (GeoInfoStrategie),	kap. 9. - Slovník pojmů
	odvozený objekt Národní sady prostorových objektů	2: V modelovém světě: geoprvek, které je možné modelovou generalizací vytvořit (odvodit) ze základních objektů Národní sady prostorových objektů (sekundární datový model).		Usnesení vlády ČR č. 815/2014, Strategie rozvoje infrastruktury pro prostorové informace v České republice do roku 2020 (GeoInfoStrategie),	kap. 9. - Slovník pojmů
	Odhodnocení služby	Měření celkových nákladů na dodávku služby IT a celkové hodnoty této služby		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		IT pro business. Ohodnocení služby pomáhá businessu a dodavateli služeb IT dohodnout hodnotu služby IT.			
	Omezení	Externí faktor, který omezuje zvolený postup pro naplnění cílů.		TOGAF	
	On-premise architektura	Architektura, která umožní vytvářet izolované aplikace nebo databáze pro jednotlivé zákazníky či firmy.	V praxi to znamená, že i při provozu v cloudu jsou taková řešení bezpečnější a robustnější než čistě cloudová. Pokud totiž dojde k nějakému poškození, týká se to pouze jedné instalace, jednoho zákazníka.	ManagementMania	
	Operativní / provozní	Nejnižší ze 3 úrovní plánování a dodávky (strategická, taktická, operativní). Operativní činnosti zahrnují každodenní nebo krátkodobé plánování nebo poskytování podnikových procesů nebo procesů Správy služeb IT. Termín provozní je taky synonymum pro stav V provozu.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
SPO	Optimalizace poskytování služeb	Analýza peněžních prostředků a omezení služby IT sloužící k rozhodnutí, zda jiný způsob dodávky služby může snížit náklady nebo zlepšit kvalitu.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

	Organizace	Společnost, právní jednotka nebo jiná instituce. Příkladem institucí, které nejsou společnostmi, je Mezinárodní organizace pro normalizaci (ISO) nebo itSMF. Termín organizace je občas užíván k označení jednotky, která disponuje lidmi, zdroji a rozpočtem. Například projektová nebo podniková jednotka.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Otevřená data	Informace zveřejňované způsobem umožňujícím dálkový přístup v otevřeném a strojově čitelném formátu, jejichž způsob ani účel následného využití není omezen a které jsou evidovány v národním katalogu otevřených dat.		Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	§ 3, odst. 11,
	Otevřené specifikace	Veřejné specifikace, které jsou spravovány otevřeným procesem založeným na veřejném konsensu s cílem v průběhu času akomodovat nové technologie a zajistit konzistenci s mezinárodními standardy.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Otevřený formát	Formát datového souboru, který není závislý na konkrétním technickém a programovém vybavení a je zpřístupněn veřejnosti bez		Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	§ 3, odst. 8,

		jakéhokoli omezení, které by znemožňovalo využití informací obsažených v datovém souboru			
	Otevřený systém	Systém, který implementuje dostatečně otevřené specifikace, např. služby, a podpůrné formáty, aby byl umožněn správně navržený aplikační software: • jenž bude možno jen s minimálními úpravami přenášet mezi velkou škálou systémů, • který bude spolupracovat s dalšími aplikacemi na lokálních a vzdálených systémech a • který bude interagovat s uživateli způsobem, který usnadňuje uživatelskou přenositelnost		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Outsourcing	Využívání externích dodavatelů služeb ke správě služeb IT. Viz Zajištění zdrojů služeb, Dodavatel služeb třetího typu.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Ověřování	Proces, zodpovědný za posouzení nové nebo změněné služby IT z hlediska řízení rizik, pomáhá posoudit, zda je vhodné pokračovat v provádění změny. Ověřování je také		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		využíváno pro srovnání skutečného výstupu s výstupem předpokládaným nebo porovnání jedné alternativy s druhou.			
	Paretův princip	Technika užívaná pro stanovení priorit činností. Paretův princip říká, že 80 % hodnoty jakékoliv činnosti je dosaženo 20% vyvinutého úsilí. Paretova analýza se používá také ve Správě problémů pro stanovení priority zkoumání možných příčin problémů.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Pilotní implementace	Omezené nasazení služby IT, release nebo procesu do provozního prostředí. Pilotní implementace pomáhá snižovat riziko a získat zpětnou vazbu a akceptaci uživatele. Viz Test, Ověřování.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Plán	Detailní návrh definující činnosti a zdroje nezbytné k dosažení stanovených cílů. Například plán zavedení nové služby IT nebo procesu. ISO/IEC 20000 požaduje plán pro správu každého procesu Správy služeb IT.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Plán dostupnosti	Plán, který zaručuje, že		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a	

		současné i budoucí požadavky na dostupnost služby IT budou poskytovány nákladově efektivním způsobem.		zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
BCP	Plán kontinuity businessu	Plán, který definuje kroky potřebné k obnovení podnikových procesů po jejich narušení. Plán identifikuje spouštěcí mechanismy pro vyvolání, osoby, které mají být zainteresovány, komunikaci apod. Plán kontinuity služeb IT je podstatnou částí Plánu kontinuity businessu (BCP).		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Plán kontinuity služeb IT	Plán stanovující kroky nezbytné pro obnovení jedné či více služeb IT. Plán také identifikuje spouštěcí mechanismy, zainteresované osoby, komunikaci atd. Plán kontinuity služeb IT by měl být součástí Plánu kontinuity businessu.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Plán realizace	Dlouhodobý abstraktní plán pro změny v businessu nebo technologiích, typicky zasahující do několika disciplín. Běžná použití například: • Plán realizace technologií, • Plán realizace architektury.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	

	Plán transformace	Plán transformace pracuje s rozdíly identifikovanými v dokumentu Definice architektury a vyvíjí přístup k odstranění těchto rozdílů. Požadované práce jsou vyhodnoceny jako portfolio pracovních balíčků, které jsou rozvrženy na časové ose.	Také plán realizace architektury, nebo implementační plán architektury. Plán postupu, většinou s harmonogramem a přiřazením konkrétních potřebných materiálních, personálních a finančních zdrojů.	český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Plán změn	Dokument, shrnující všechny schválené změny a datum jejich plánované implementace. Plánu změn se někdy říká i plán budoucích změn (FSC) přestože obsahuje informace i o změnách, které již byly implementovány.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Plán zvládnání rizik	Plán, který: • obsahuje cíle a přínosy bezpečnostních opatření pro zvládnání rizik, • určuje: - osoby zajišťující prosazování bezpečnostních opatření pro zvládnání rizik, - potřebné finanční, technické, lidské a informační zdroje, - termíny zavedení opatření, - popis vazeb mezi riziky a příslušnými bezpečnostními opatřeními.		Vyhláška č. 82/2018 Sb., o kybernetické bezpečnosti včetně Přílohy č. 5, bod 2.6.	§ 5, písm. g), h) a i)

	Plánovaná odstávka	Schválený čas, po který služba IT nebude dostupná. Plánovaná odstávka je často využívána pro údržbu, upgrade a testování. Viz Změnové okno, Výpadek/odstávka.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Plánování	Činnost vytvářející jeden či více plánů. Například Plánování kapacit.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Plánování a podpora přechodů	Proces zodpovědný za plánování všech procesů přechodů služeb a koordinaci potřebných zdrojů. Tyto procesy přechodů služeb jsou Správa změn, Správa aktiv služeb a konfigurací (SACM), Správa releasů a nasazení, Validace a testování služby, Ověřování a Správa znalostí.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Plánování kapacit	Činnost Správy kapacit odpovědná za vytvoření kapacitního plánu.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Plánování migrace	Jak se přesunout z výchozí do cílové architektury finalizací detailního implementačního a migračního plánu.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Plánování úloh	Plánování a řízení provádění softwarových úloh, které jsou součástí poskytování služby IT. Plánování úloh je		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		vykonáváno Správou provozu IT. Často je zautomatizován využitím softwarových nástrojů, které zpracovávají dávkové úlohy nebo Online úlohy ve specifických časech během dne, týdne, měsíce nebo roku.			
P-D-C-A	Plánuj-Dělej-Kontroluj-Jednej	Čtyřstupňový cyklus řízení procesů, navržený Edwardem Demingem. Plan-Do-Check-Act je také nazýván Demingovým cyklem. • PLÁNUJ: Navrhni nebo reviduj procesy, které podporují poskytování služeb IT. • DĚLEJ: Realizuj Plán a říd' proces. • KONTROLUJ: Měř procesy a IT služby, srovnávej s cíli a vytvářej reporty. • JEDNEJ: Plánuj a zaváděj změny vedoucí ke zlepšení procesů.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Platforma	Místo, které umožňuje propojení různých hráčů a přináší uživatelům výhody, které plynou ze zapojení všech ostatních stran do práce platformy. Digitální		Výklad OeG	

		platformy tvoří základ pro mnohostranné trhy, kdy mezi zainteresované stany patří výrobci, spotřebitelé, majitelé a poskytovatelé.			
	Platforma	Kombinace technologický produktů a komponent, které umožňují provoz aplikačního softwaru.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Platforma	Skupina technických a programových prostředků, která se používá pro společný vývoj nebo použití.		Výklad OHA	
	Platformová služba	Technická schopnost (capability) požadovaná od podpůrné infrastruktury, podporující dodávku aplikací		TOGAF	
	Plató/ přechodová architektura	Relativně stabilní stav architektury, který existuje v průběhu určitého časového úseku.		ArchiMate	
	Podatelna	Veřejnoprávní původce přijímá doručené dokumenty v podatelně. V případě doručeného dokumentu předaného veřejnoprávnímu původci mimo podatelnu a dokumentu vytvořeného z podání nebo podnětu učiněného ústně, který se považuje za dokument doručený, veřejnoprávní		Vyhláška č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby	§2 odst 1

		původce zajistí jeho bezodkladné předání podatelně nebo bezodkladné provedení úkonů stanovených touto vyhláškou v souvislosti s příjmem, označením a evidencí dokumentů příslušnou organizační součástí veřejnoprávního původce.			
EA	Podniková architektura	Formální popis systému nebo plánu systému na úrovni jeho komponentprvků, jako vodítka pro jeho implementaci.	Totéž jako "Architektura úřadu".	český překlad výkladového slovníku TOGAF	
EA	Podniková architektura	Struktura komponent / prvků, jejich vzájemných vazeb a principů a návodů řídicích jejich návrh a vývoj v čase.	Totéž jako "Architektura úřadu".	český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Podniková jednotka	Část podniku mající své vlastní plány, metriky, příjmy a náklady. Každá podniková jednotka vlastní aktiva a používá je k vytváření hodnot pro zákazníky ve formě zboží a služeb.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Podniková služba.	Podporuje podnikové dovednosti (business capabilities) prostřednictvím		český překlad výkladového slovníku TOGAF	

		jednoznačně definovaného rozhraní a je jednoznačně formálně řízena organizací (například má SLA smlouvu).			
ERP	Podnikové plánování zdrojů	Kompletní sada integrovaných aplikací, která pokrývá hlavní podpůrné funkce organizace, např.: fakturace, lidské zdroje, mzdy, zásoby, objednávky, logistika, výroba.	komplexní podnikový software, který slouží k řízení firemních zdrojů. Zkratkou ERP se označuje celá kategorie podnikových informačních systémů, která zahrnuje komplexní správu a řízení zdrojů organizace, typicky finanční zdroje, lidské zdroje, materiálové hospodářství a další.	český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Podnikový proces	Proces, jenž je vlastněn a prováděn businessem. Podnikový proces přispívá k dodávce produktu nebo služby zákazníkovi businessu. Např. maloobchodník může mít nákupní proces, jenž pomáhá dodávce služeb jeho obchodním zákazníkům. Mnoho podnikových procesů je závislých na službách IT.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Podnikový provoz	Každodenní provádění, sledování a správa podnikových procesů.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Podpůrná	Skupina technicky zdatných		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a	

	skupina	lidí. Poskytují technickou podporu nutnou pro všechny procesy Správy služeb IT. Viz Technická správa.		zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Podpůrná služba	Služba, která umožňuje nebo rozšiřuje hlavní službu. Např. adresářová služba nebo zálohovací služba. Viz Balíček služby.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
UC	Podpůrná smlouva	Smlouva mezi dodavatelem služeb IT a třetí stranou. Třetí strana dodává zboží nebo služby, které podporují dodávku služby IT zákazníkovi. Podpůrná smlouva definuje cíle a odpovědnosti, které jsou požadovány za účelem splnění cílů úrovně služeb v rámci SLA.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Pohled	Reprezentace souvisejících zájmů. Pohled se naskýtá z odpovídajícího hlediska. Pohled na architekturu je realizován modelem, který upřednostňuje zájmy zainteresovaných subjektů. Pohled nemusí být vždy v grafické podobě (diagram).		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Politika	Formálně dokumentovaná očekávání a záměry vedení. Politiky jsou využívány k přímým rozhodnutím a		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		zajištění konzistentního a vhodného rozvoje a implementaci procesů, norem, rolí, činností, infrastruktury IT atd..			
	Politika (Strategický cíl)	Politikou, nebo strategickým cílem reaguje úřad nebo volení zástupci na vyhodnocení působení vnějšího vlivu (driver). Politika se realizuje konkrétními činnostmi, které vytvářejí výstupy, zatímco konzumují zdroje.		Výklad OHA	
	Pomyslné zpoplatnění	Přístup ke zpoplatnění služeb IT. Poplatky jsou zákazníkům vypočítávány, ti jsou o nich informováni, ale nedochází k opravdovému převodu peněz. Pomyslné zpoplatnění se někdy používá pro zvýšení povědomí zákazníků o tom, jaké náklady vznikají, nebo jako přechodný stav během zavádění skutečného zpoplatnění.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Popis pracovní pozice	Dokument stanovující role, odpovědnosti, dovednosti a znalosti potřebné pro konkrétní osobu. Jeden popis pracovní pozice může obsahovat několik rolí, například role manažera		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		Správy konfigurací a manažera Správy změn mohou být prováděny jednou osobou.			
	Portál	Internetová stránka, sloužící jako průvodce nebo místo vstupu na internet a obvykle obsahující vyhledávač nebo soubor odkazů na jiné stránky uspořádané zejména podle témat.	Ve veřejné správě ČR rozlišujeme vzájemně propojené (federované) portály tří typů: - univerzální (PVS, včetně Portálu občana) - agendové portály ústředních správních úřadů - územní portály úřadů územních samospráv.	Výklad OHA	
PO	Portál občana	Součástí Portálu veřejné správy, která zprostředkovává přístup k elektronickým službám státu. Jde o osobní prostor ve vztahu ke službám orgánů veřejné moci, nabídne občanovi zejména realizaci úplného elektronického podání, zajištění výstupů z informačních systémů veřejné správy, informace o stavu jednotlivých úkonů, které občan učinil vůči konkrétním orgánům veřejné moci, a dále například osobní archiv dokumentů. Občané mohou vstupovat do Portálu občana prostřednictvím přístupu se		Výklad OeG	

		zaručenou elektronickou identitou např. e-občankou, datovou schránkou nebo jednorázovým heslem, a to buď samoobslužně (pomocí počítače, tabletu a mobilu) nebo zprostředkovaně z kontaktních míst veřejné správy.			
	Portál otevřených dat	Internetová aplikace zastřešující problematiku otevřených dat veřejné správy ČR se strukturovaným uživatelským rozhraním dle typů přístupujících uživatelů. Portál obsahuje odkaz na NKOD, standardy publikace a katalogizace otevřených dat, připravené vzorové dokumenty, publikační plány, datové sady, detailní popisy procesů a činností spojených s publikací otevřených dat.		https://opendata.gov.cz/start	
PVS	Portál veřejné správy	Informační systém veřejné správy zajišťující přístup k informacím veřejných orgánů a komunikaci s veřejnými orgány. Správcem portálu veřejné správy je ministerstvo.	Portál veřejné správy zajišťuje přístup k informacím získaným na základě informační činnosti veřejných orgánů zejména v oblasti sociálního zabezpečení, zdravotnického zabezpečení, správy veřejných financí, dotací, veřejných zakázek, státní statistické služby, evidence a	Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy	§ 6g odst. 1

			identifikace osob, jejich součástí a práv a povinností těchto osob či jejich součástí a tvorby a publikace právních předpisů. Portál veřejné správy zajišťuje komunikaci s veřejnými orgány prostřednictvím datových schránek, prostřednictvím přístupu se zaručenou identitou do informačních systémů veřejné správy nebo elektronických aplikací spravovaných těmito veřejnými orgány a prostřednictvím kontaktních míst veřejné správy. Portál veřejné správy dále zajišťuje přístup k informacím fyzických osob a právnických osob, zejména k formulářům v elektronické podobě těchto osob, a komunikaci s fyzickými osobami a právnickými osobami. Portál veřejné správy zajišťuje přístup k informacím fyzických osob a právnických osob na základě písemné smlouvy mezi správcem portálu veřejné správy a fyzickou osobou, k jejímž informacím je zajištěn přístup, nebo právnickou osobou, k jejímž informacím je zajištěn přístup; písemná smlouva se nevyžaduje, stanoví-li fyzické	

			osobě nebo právnické osobě povinnost zpřístupnit informaci prostřednictvím portálu veřejné správy zákon. Fyzická osoba, k jejímž informacím je zajištěn přístup, a právnická osoba, k jejímž informacím je zajištěn přístup, hradí za zajištění tohoto přístupu úplatu; to neplatí, stanoví-li fyzické osobě nebo právnické osobě povinnost zpřístupnit informaci prostřednictvím portálu veřejné správy zákon. Úplata je příjmem státního rozpočtu, vybírá ji správce portálu veřejné správy. Správce portálu veřejné správy stanoví podmínky, za kterých budou informace fyzických osob nebo právnických osob prostřednictvím portálu veřejné správy zpřístupněny, a pravidla pro stanovení výše úplaty a způsob její úhrady a zveřejní je na portálu veřejné správy. Portál veřejné správy umožňuje fyzické osobě zápis dokladu, průkazu, osvědčení nebo jiné veřejné listiny za účelem zasílání informace o končící platnosti této veřejné listiny na kontaktní údaj a zápis sériového čísla, vydavatele a platnosti	

			kvalifikovaného certifikátu pro elektronický podpis.		
	Portfolio	Kompletní množina změnových aktivit, nebo systémů, které existují v organizaci, nebo v její části. Příkladem může být aplikační portfolio, projektové portfolio.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Portfolio služeb	Úplná sada služeb, která je spravována poskytovatelem služeb. Portfolio služeb je používáno k správě celého životního cyklu všech služeb, obsahuje tři kategorie: zásobník služeb (navržených nebo ve vývoji), katalog služeb (v provozu nebo připravené k nasazení) a stažené služby. Viz Správa portfolia služeb, Portfolio smluv.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Portfolio zákazníků	Databáze nebo strukturovaný dokument sloužící k zaznamenání všech zákazníků poskytovatele služeb IT. Portfolio zákazníků reprezentuje pohled manažera pro vztahy s businessem na zákazníky, kterým jsou poskytovány služby poskytovatele služeb IT. Viz Portfolio smluv,		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		Portfolio služeb.			
	Porucha	Ztráta schopnosti provozu provozovat službu podle specifikace nebo dodávat požadovaný výstup. Termín Porucha může být použit ve vztahu ke službám IT, procesům, činnostem, konfiguračním položkám atd. Porucha často způsobuje incident.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
ASP	Poskytovatel aplikační služby	Externí poskytovatel služby, který poskytuje služby IT prostřednictvím aplikací, které běží v prostorách poskytovatele služby. Uživatelé přistupují k aplikacím prostřednictvím síťového připojení k poskytovateli služby.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Poskytovatel ICT služby	Organizace nebo útvar, který odpovídá za zajišťování poskytování ICT služeb		Výklad OHA	
	Poskytovatel otevřených dat	Správce informačního systému veřejné správy nebo jiný povinný subjekt, který poskytuje otevřená data dle zvláštního právního předpisu. Povinnými subjekty, které mají podle zákona o svobodném přístupu k informacím povinnost poskytovat		Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím + výklad OHA	§ 2, odst (1,2)

		informace vztahující se k jejich působnosti, jsou státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce. Dále jsou to ty subjekty, kterým zákon svěřil rozhodování o právech, právem chráněných zájmech nebo povinnostech fyzických nebo právnických osob v oblasti veřejné správy, a to pouze v rozsahu této jejich rozhodovací činnosti.			
	Poskytovatel služeb druhého typu	Interní poskytovatel služeb, který dodává sdílené služby IT více než jedné podnikové jednotce.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Poskytovatel služeb prvního typu	Interní poskytovatel služeb v rámci podnikové jednotky. Uvnitř organizace může být několik poskytovatelů prvního typu.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Poskytovatel služeb třetího typu	Poskytovatel služeb, který dodává služby IT externím zákazníkům.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Posouzení	Výstup z nějaké analýzy některého motivátoru.		ArchiMate	
	Posouzení	Inspekce a analýza sloužící ke kontrole toho, zda jsou dodržovány normy/standarty a směrnice, zda jsou záznamy přesné a		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		zda jsou dosahovány cíle hospodárnosti a efektivitý. Viz Audit.			
	Posouzení rizik	Úvodní kroky Správy rizik. Provádí se analýza hodnoty aktiv pro business, ve vztahu k těmto aktivům se identifikují hrozby a vyhodnocuje se zranitelnost každého aktiva z hlediska těchto hrozeb. Posouzení rizik může být kvantitativní (založené na numerických hodnotách) nebo kvalitativní.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Postup	Dokument obsahující kroky, které specifikují, jak uskutečnit činnost. Postupy jsou definovány jako část procesů. Viz Pracovní instrukce.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Postupná obnova	Varianta obnovy, známá také jako Studená záloha. Jsou přijata taková opatření, která mohou obnovit službu IT v období delším než 72 hodin. Postupná obnova typicky užívá přenosná nebo stálá zařízení, která mají vytvořeno kontrolované prostředí a síťové připojení, ale neobsahují počítačové systémy. Hardware a software jsou instalovány		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		jako součást Plánu kontinuity služeb IT.			
	Potenciál služby	Celková možná hodnota veškerých způsobilostí a zdrojů poskytovatele služeb IT.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Použitelnost	Snadnost, s níž je aplikace, produkt nebo služba IT používána. Požadavky na použitelnost jsou často obsaženy ve formulaci požadavků.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Požadavek	Vyjádření, jež převádí nebo vyjadřuje potřebu a její asociované omezení		ISO/IEC/IEEE 29148:2011	
	Požadavek na architektonickou práci	Dokument, který je zaslán od sponzorující organizace organizaci aplikující architekturu, aby spustila cyklus rozvoje architektury. Požadavek na architektonickou práci může být vytvořen, jako výstup přípravné fáze, jako výsledek schváleného požadavku na změnu architektury, nebo jako referenční podmínky pro architektonickou práci pocházející z plánování migrace.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
RFC	Požadavek na změnu	Formální návrh na provedení změny. RFC obsahuje		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		details navrhované změny a může být zaznamenán papírově nebo elektronicky. Pojem RFC je často nesprávně používán ve smyslu záznamu o změně nebo ve smyslu změny samotné.			
	Práva	Oprávnění nebo povolení přidělené uživateli nebo roli. Například právo měnit konkrétní data nebo autorizovat změnu.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	PRINCE2	Standardní britská vládní metodologie pro řízení projektů. Další informace na http://www.ogc.gov.uk/prince2/. Viz PMBOK.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Princip	Normativní vlastnost všech systémů v daném kontextu nebo způsob jakým jsou realizovány.		ArchiMate	
	Princip architektury	Kvalitativní tvrzení, které by mělo být naplněno implementovanou architekturou. Princip obsahuje zdůvodnění a míru důležitosti.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Priorita	Kategorie používaná pro identifikaci relativní významnosti incidentu, problému nebo změny. Priorita je založena na		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		dopadu a naléhavosti, je užívána pro identifikaci požadovaného času pro činnosti, které je nutno provést. Např. SLA může určit, že incidenty s prioritou 2 musí být vyřešeny do 12 hodin.			
	Prioritizace	Proces jehož cílem je stanovení (určení) pořadí.		Výklad OHA	
	Problém	Příčina jednoho nebo více incidentů. Příčina obvykle není známa v čase vytvoření záznamu o problému a proces Správy problémů je odpovědný za jeho další zkoumání.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Proces	Strukturovaná množina činností navržená pro dosažení určitého specifického cíle. Proces má jeden či více definovaných vstupů a přetváří je do definovaných výstupů. Proces může obsahovat jakékoli role, odpovědnosti, NÁSTROJ a manažerské kontrolní mechanismy požadované pro spolehlivou dodávku výstupů. Proces může v případě potřeby definovat politiky, normy/standardy, směrnice, činnosti a pracovní		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		instrukce.			
	Procesní manažer	Role odpovědná za provozní správu procesu. Mezi odpovědnosti procesního manažera spadá plánování a koordinace všech činností požadovaných pro provedení, monitorování procesu a jeho vykazování. Projeden proces může existovat více procesních manažerů, např. regionální manažeři změn nebo manažeři kontinuity služeb IT pro každé datové centrum. Role procesního manažera je často přiřazována osobě, která vykonává roli vlastníka procesu, avšak tyto role mohou být u větších organizací odděleny.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Produkční prostředí	Synonymum pro Provozní prostředí.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Produkt (VS pro ŽS)	Zboží nebo služba, když je doprovázeno obchodními podmínkami (kontraktem, SLA), dokumentací, daty, servisem a dalšími součástmi. Produkt dokáže řešit potřeby klienta, v našem případě jeho (životní) situaci ve vztahu k veřejné správě, plynoucí		Výklad OHA	

		z jeho nastalé životní události.			
	Profil	Množina jednoho nebo více základních standardů, případně identifikace tříd, podmnožin, voleb a parametrů těchto základních standardů nutných pro dosažení konkrétní funkce.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
UP	Profil uživatele	Vzorek poptávky uživatele po službách IT. Každý profil uživatele zahrnuje jeden nebo více vzorků obchodní činnosti.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Program	Koordinovaná množina projektů realizující přínos pro organizaci.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Program	Skupina projektů a činností které jsou plánovány a řízeny koordinovaně za účelem dosažení celkové množiny vztažených cílů a dalších výstupů.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
PRINCE	Projects IN Controlled Environments - 2	Viz PRINCE2.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Projekt	Množina aktivit vedoucí ke změně, která má přínos pro organizaci.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Projektovaná odstavka služby	Dokument mapující dopady plánovaných změn, údržby a testovacích plánů na		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		schválené úrovně služby.			
PPDF	Propojený datový fond	Propojený datový fond (také jako PPDF), tematická oblast tvořená především referenčním rozhraním veřejné správy. Skládá se ze systémů: Informační systém Základních registrů, Základní registry, eGovernment Online Service Bus, spolupracující Agendové informační systémy.	Slouží k propojení úřadu a sdílení dat mezi nimi, podporuje heslo "Obíhají data, ne občan"	Výklad OHA	
	Propustnost	Míra počtu transakcí nebo jiných operací vykonaných za určitou dobu. Např. 5000 e-mailů poslaných za hodinu nebo 200 diskových I/O operací za sekundu.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Prostorová data	1) Data, jejichž nutnou součástí jsou údaje o poloze v prostoru vyjádřená zpravidla ve formě souřadnic a topologie. 2: Počítačově zpracovatelná forma dat týkající se objektů a jevů přímo nebo nepřímo vztahovaných k místu na Zemi		Usnesení vlády ČR č. 815/2014, Strategie rozvoje infrastruktury pro prostorové informace v České republice do roku 2020 (GeoInfoStrategie),	kap. 9. - Slovník pojmů
	Prostorová informace	Informace získaná interpretací prostorových dat a vztahů mezi nimi.		Usnesení vlády ČR č. 815/2014, Strategie rozvoje infrastruktury pro prostorové informace v České republice do roku 2020 (GeoInfoStrategie),	kap. 9. - Slovník pojmů

	Prostorový objekt	1) V reálném světě: jednotlivý existující jev, např. konkrétní řeka, ulice. 2) V modelovém světě: synonymum pro entitu nebo geoprvek.		Usnesení vlády ČR č. 815/2014, Strategie rozvoje infrastruktury pro prostorové informace v České republice do roku 2020 (GeoInfoStrategie),	kap. 9. - Slovník pojmů
	Prostředí	Část infrastruktury IT používané ke specifickým účelům. Např. provozní prostředí, testovací prostředí, prostředí pro sestavení. Je možné, aby jednu konfigurační položku sdílelo více prostředí, např. provozní a testovací prostředí mohou využít různých segmentů jediného sálového počítače. Používá se i pro označení fyzického prostředí jako např. instalační prostředí, klimatizace, napájení apod.. Prostředí je také používáno ve významu externích podmínek, které mají na něco dopad.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Prostředí architektury (zachovat, ale pod jiným překladem)	Reprezentace používaných nebo plánovaných aktiv v konkrétním čase.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Protiopatření	Termín Protiopatření bývá používán pro všechny typy řízení, nejčastěji ale v		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		souvislosti s opatřeními, která zvyšují odolnost, odolnost proti poruchám nebo spolehlivost IT služby.			
	Provoz IT	Činnosti prováděné Řízením provozu IT včetně Správy konzolí, plánování úloh, zálohování a obnovování a Správy tisků a výstupů. Provoz IT je používán rovněž jako synonymum pro Provoz služeb.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Provoz služeb	Fáze životního cyklu služby IT. Provoz služeb zahrnuje řadu procesů a funkcí. Provoz služeb je také název jedné ze základních publikací ITIL. Viz Provoz.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Provozní doba podpory	Doba, po kterou je poskytována podpora uživatelům. Většinou je to doba, kdy je dostupný Service Desk. Provozní doba podpory by měla být definována v dohodě o úrovni služeb a může být odlišná od provozní doby služby. Např. provozní doba služby může být 24 hodin denně, ale provozní doba podpory může být od 7:00 do 19:00.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Provozní doba	Dohodnutá doba, po kterou		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a	

	služby	by jednotlivá služba IT měla být dostupná. Např. pondělí - pátek 8:00 - 17:00 s výjimkou státních svátků. Provozní doba by měla být definována v dohodě o úrovních služeb.		zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Provozní náklady	Náklady spojené s provozováním služeb IT. Často se jedná o opakující se platby. Například personální náklady, údržba technického vybavení a elektřina (také známo jako „běžné výdaje“ nebo „náklady účetního období“). Viz Investiční náklady.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Provozovatel (služeb) ISVS	Úřad nebo útvar, de-facto (reálně, skutečně) provozující ISVS nebo provozní systém, který dané ICT služby pro agendu pro provozní funkci poskytuje.		Výklad OHA	
Provozovatel ISVS	Provozovatel informačního systému veřejné správy	Osoba nebo její součást, která zajišťuje funkčnost technických a programových prostředků tvořících informační systém veřejné správy. Provozováním informačního systému veřejné správy může správce pověřit jiné osoby nebo jejich součásti, pokud to jiný zákon nevyklučuje		Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy	§ 2 písm. d)

	Provozovatel základní služby	Orgán nebo osoba, která poskytuje základní službu a která je určena Národním úřadem pro kybernetickou a informační bezpečnost podle § 22a; pro účely plnění informační povinnosti se za provozovatele základní služby považují též orgány a osoby: • správce a provozovatel informačního systému kritické informační infrastruktury, • správce a provozovatel komunikačního systému kritické informační infrastruktury		Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1148 - čl. 5, odst. 7.	§ 2, písm. k),
	První úroveň podpory	První úroveň v hierarchii podpůrných skupin začleněných do řešení incidentů. Každá vyšší úroveň má k dispozici specialisty s hlubšími znalostmi nebo má více času nebo dalších zdrojů. Viz Eskalace.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Přechodná architektura	Formální popis stavu architektury v konkrétním časovém úseku, který je podstatný z pohledu životního cyklu architektury. Jedna nebo více přechodových architektur		český překlad výkladového slovníku TOGAF	

		může být použito pro demonstraci posunu z výchozí do cílové architektury.			
	Příležitosti a řešení	Tato kapitola popisuje proces identifikace prostředků pro dodávku navrženého řešení (projektů, programů či portfolií), které efektivně dodají Cílovou architekturu identifikovanou v předešlé fázi.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Přímé náklady	Náklady na poskytování IT služeb, které lze jako celek zcela přiřadit konkrétnímu zákazníkovi, nákladovému středisku, projektu apod. Např. náklady na poskytování nesdíleného serveru nebo licence software. Viz Nepřímé náklady.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Případová studie (Byznys čase)	Obhájení význačné položky výloh. Zahrnuje informace o nákladech, přínosech, variantách, sporných bodech, rizikách a možných problémech. Viz Analýza nákladů a přínosů.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Připravenost k byznys transformaci	Technika známá jako hodnocení připravenosti k business transformaci se používá před provedením		český překlad výkladového slovníku TOGAF	

		zásadní organizační změny.			
	Přírůstek schopnosti	Ucelená část architektury schopnosti, která poskytuje specifickou hodnotu. Schopnost je kompletně realizována v případě, že všechny přírůstky jsou implementovány.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Přiřazení	Vztah přiřazení spojuje prvky chování s aktivními elementy (např. role, komponenty), které je provádějí nebo role s účastníky, kteří je plní.		ArchiMate	
	Přístup	Přístupová vazba modeluje přístup prvků chování k procesním a datovým objektům.		ArchiMate	
	RACI	Model užívaný pro definování rolí a zodpovědností. RACI je zkratka anglického Responsible, Accountable, Consulted a Informed (provádí/realizuje, zodpovídá, konzultovaný, informovaný). Viz Zainteresovaná strana.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Rámec architektury	Konceptuální struktura používající se pro rozvoj, implementaci a údržbu architektury.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Reaktivní	Monitorování, které vyvolá		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a	

	monitorování	činnost jako reakci na událost. Například spuštění dávkové úlohy po zpracování předchozí dávkové úlohy nebo zaznamenání incidentu, když se vyskytla chyba. Viz Proaktivní monitorování.		zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Realizace	Vztah realizace spojuje logickou entitu s více konkrétní entitou, která ji realizuje.		ArchiMate	
	Realizace architektury	Artefakty pro realizaci architektury dokumentují plán změn a ukazují přechod mezi stavy architektury včetně závazných prohlášení, které řídí implementaci architektury.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Reciproční dohoda	Varianta obnovy. Dohoda mezi dvěma organizacemi o sdílení zdrojů v případě nouzového stavu. Např. využití prostoru v počítačovém sále nebo použití sálového počítače.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Referenční bod ve srovnávacím testu (benchmark)	Zaznamenaný stav něčeho ve specifickém časovém okamžiku. Benchmark může být vytvořen pro konfiguraci, proces nebo jakoukoli jinou množinu dat. Může být například použit		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		pro: • Program neustálého zlepšování služeb ke stanovení okamžitého stavu pro správu zlepšování. • Správu kapacit, k dokumentaci výkonnostních charakteristik během normálního provozu. Viz Benchmarking, Výchozí stav (baseline).			
Referenční rozhraní	Referenční, sdílené a bezpečné rozhraním informačních systémů veřejné správy	souhrn právních, technických, organizačních a jiných opatření vytvářejících jednotné integrační prostředí informačních systémů veřejné správy, které poskytuje kvalitní soustavu společných služeb informačních systémů veřejné správy, včetně služeb výměny oprávněně vyžadovaných informací mezi jednotlivými informačními systémy, a to i se systémy mimo Českou republiku	Součástí referenčního rozhraní je ISZR, ISSS a FAIS	Zákon 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy	§2 písm. h)
	Reprezentace	Je definována jako vnímatelná forma informace, kterou nese objekt.		ArchiMate	
	Revize	Vyhodnocení změny, problému, procesu, projektu atd. Revize jsou typicky prováděny v určitých bodech		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		životního cyklu, obzvláště po uzavření. Účelem revize je zajistit, aby byly poskytnuty všechny dodávky, a identifikovat příležitosti pro zlepšení. Viz Revize po implementaci (PIR).			
	Režie	Synonymum pro nepřímé náklady.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Riziko	Možná událost, která by mohla způsobit poškození nebo ztrátu, případně ovlivnit schopnost dosáhnout cílů. Riziko je poměřováno pravděpodobností hrozby, zranitelností aktiva z hlediska této hrozby a dopadem, které by hrozba měla, pokud by nastala.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Role	Soustava odpovědností, činností a oprávnění, jimiž je pověřena osoba nebo tým. Role je definována v rámci procesu. Jedna osoba nebo tým mohou mít více rolí - např. role manažera konfigurací nebo manažera změn může být vykonávána stejnou osobou.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Role	Souhrn oprávnění fyzické osoby, která vykonává		Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech	§ 48 písm. b),

		určitou činnost, k přístupu k referenčním údajům v základních registrech nebo k údajům v agendových informačních systémech.			
SoC	Rozdělení zájmů	Přístup k návrhu řešení nebo službě IT založený na rozdělení problému do menších nezávisle řešitelných částí. Tento přístup odděluje podstatu toho, co má být provedeno od toho, jak to má být dosaženo.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Rozdíl	Výstup Gap analýzy mezi dvěma plateau	Synonymum: Gap	ArchiMate	
CSF	Rozhodující faktor úspěchu	Něco, co se musí stát, aby proces, projekt, plán nebo služba IT dosáhly úspěchu. Dosažení tohoto faktoru se měří klíčovými ukazateli výkonnosti (KPI). Např. faktor CSF "ochrana IT služeb při provádění změn" je měřitelný takovými KPI jako jsou "snížení pravděpodobnosti neúspěšné změny", "snížení pravděpodobnosti změn způsobujících incident", atd..		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Rozhraní	Propojení a provázání mezi, např. lidmi, systémy,		český překlad výkladového slovníku TOGAF	

		zařízeními, aplikacemi nebo uživatelem a aplikací či zařízeními.			
	Rozhraní aplikace	Přístupový bod, ve kterém je služba aplikace dostupná pro využití uživatelem nebo jinou komponentou aplikace	Synonymum: Aplikační rozhraní	ArchiMate	
	Rozhraní infrastruktury	Přístupový bod, kde služby infrastruktury nabízené uzlem mohou být využity jiným uzlem nebo komponentou aplikace.		ArchiMate	
	Rozpočet	Seznam plánovaných příjmů a výdajů organizace nebo podnikové jednotky pro definované období. Viz Rozpočtování, Plánování.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Rozpočtování	Činnost prognózování a řízení peněžních výdajů. Rozpočtování představuje periodické dohadovací cykly pro nastavování budoucích rozpočtů (obvykle ročních) a průběžné monitorování a úpravy aktuálních rozpočtů.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Rozsah	Hranice nebo míra, ve které jsou uplatňovány procesy, postupy, certifikacem nebo smlouvy. Např. rozsah Správy změn může zahrnovat veškeré služby IT v provozu a související konfigurační položky.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		Rozsah certifikátu ISO/IEC 20000 může zahrnovat veškeré služby IT poskytované konkrétním datovým centrem.			
	Rozšířený životní cyklus incidentu	Podrobnější fáze životního cyklu incidentu. Fázemi jsou Detekce, Diagnóza, Oprava, Obnova, Vrácení do původního stavu. Rozšířený životní cyklus incidentu je používán k lepšímu porozumění všeho, co přispívá k určení dopadu incidentu a pro plánování, jak tyto aspekty mohou být řízeny nebo omezovány.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Řídící procesy	Skupina procesů normy ISO/IEC 20000, která zahrnuje Správu změn a Správu konfigurací.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Řízení dodavatelů	Řízení dodavatelů produktů a služeb pro zajištění praxe podnikové architektury v souladu s centrálním nákupem a zadáváním veřejných zakázek.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Řízení konfigurace	Disciplína uplatňující technické a administrativní postupy, zejména: 1) identifikace a dokumentace funkčních a fyzických parametrů položky		český překlad výkladového slovníku TOGAF	

		konfigurace. 2) Řízení změny u těchto charakteristik. 3) Záznam a reportování změn s dopadem na implementaci. V kontextu řízení podnikové architektury je možné aplikovat řízení konfigurace pro výstupy architektonické práce.			
	Řízení přístupu	Bezpečnostní služba, která zajišťuje, že pouze oprávnění uživatelé mohou použít specifická zařízení, aplikace nebo data.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Řízení rizik	Se stará o to, aby nebyly ohroženy cíle, vize a poskytované služby související s praxí podnikové architektury.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Řízení výkonu	Monitorování, kontrola a reportování výkonu praxe podnikové architektury. Předpoklad pro neustálé zlepšování.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Sdílená ekonomika	Sdílení skupinových statků různými uživateli, kteří se finančními platbami podílí na jejich financování majitelem. Jedná o ekonomický model, kdy se prostřednictvím technologických platforem	Jedná se o model podnikání, který je postavený na pronájmu, výměnách anebo i sdílení majetku. Mezi nejběžnější formy sdílení majetku u nás je opakovaný pronájem nemovitostí v období, kdy jej nepotřebujeme. Například	Materiál MPO ke sdílené ekonomice	

		propojují dodavatele ochotní pronajímat svá aktiva se spotřebiteli, kteří mají zájem o dočasné použití těchto aktiv. Typickým NÁSTROJm pro přístup k daným technologickým platformám, který propojuje spotřebitele s dodavatelem, bývá aplikace pro mobilní zařízení.	pokud máte chatu, kam jezdíte jen jednou do roka, můžete jí po zbytek roku pronajímat případným zájemcům. Obdobně to může fungovat například s autem, které budete potřebovat jen v určité dny a v ty ostatní jej pronajímáte.		
	Segmentace (dělení do částí)	Architektury jsou segmentovány protože: • Organizační jednotky architektury jsou ve vzájemném konfliktu. • Různé týmy potřebují pracovat na různých elementech architektury ve stejném okamžiku a segmentace (dělení do částí) umožňuje specifických skupinám architektů vlastnit a vyvíjet specifické elementy architektury. • Efektivní opakované užití architektury vyžaduje modulární segmenty architektury, která může být použita a zahrnuta do širších architektur a řešení.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Server	Počítač, který je připojen k síti a který zabezpečuje softwarové funkce, které		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		využívají další počítače.			
	Service Desk	Jediné kontaktní místo mezi poskytovatelem služeb a uživateli. Typický Service Desk spravuje incidenty a požadavky na službu a obstarává komunikaci s uživateli.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Servisovatelnost	Schopnost dodavatele, třetí strany, dostát podmínkám smlouvy. Tato smlouva zahrnuje dohodnuté úrovně spolehlivosti, udržitelnosti nebo dostupnosti konfigurační položky.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Sestavení (Build)	Sestavení několika konfiguračních položek tak, aby vytvořily službu IT. Termín sestavení se také používá pro release, který je schválen k distribuci. Například Server build nebo laptop build. Viz Výchozí stav konfigurace.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Seznam dovedností	Dovednost je schopnost vykonávat pracovní činnost a přispívat k efektivnímu vykonávání úkolu. Seznam dovedností dokumentuje definice dovedností.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Shoda	Ujištění, že se řídíme normami nebo sadou		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		směrnic nebo, že užíváme správné konzistentní účetnictví či jiné metody.			
	Schopnost	Dovednost, která je v organizaci, v lidech nebo IT systémech. Schopnosti jsou zpravidla vyjádřeny velmi obecně a ke své realizaci vyžadují kombinaci organizace, lidí, procesů a technologií.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Síť	Komunikační medium mezi dvěma nebo více zařízeními.		ArchiMate	
	Skupina / seskupení	Vztah seskupení značí, že stejné nebo rozdílné objekty jsou seskupeny podle nějaké společné charakteristiky.		ArchiMate	
	Slouží	Použití služeb procesy, funkcemi, nebo interakcí a přístupem k rozhraní rolemi, komponentami nebo spoluprací.	Název vazby dle standardu ArchiMate.	ArchiMate	
	Služba	Služba, která naplňuje potřeby zákazníka (interní nebo externí vůči organizaci).		ArchiMate	
	Služba	prostředky, jimiž je zákazníkovi dodávána hodnota v podobě usnadnění výsledků, kterých chce zákazník dosáhnout		ČSN ISO/IEC 20000	pojem č. 3.26
	Služba (obecně)	Funkce úřadu, poskytnutá konkrétním poskytovatelem		Výklad OHA	

		konkrétnímu příjemci služby (klientu) podle předem dané formální dohody (zákon, vyhláška, dohoda o úrovni služby - SLA) tak, že přináší příjemci vnímanou hodnotu, za kterou by byl ochoten zaplatit přiměřenou cenu (nebo platit daně).			
	Služba aplikace	Služba, která poskytuje automatizované chování.	Synonymum: Aplikační služba	ArchiMate	
	Služba businessu	Služba IT, která přímo podporuje proces businessu, na rozdíl od služby infrastruktury, jež je využívána interně poskytovatelem služeb IT a obvykle není viditelná pro business. Termín služba businessu znamená zároveň službu, kterou obchodní jednotky dodávají zákazníkům businessu. Např. dodávka finančních služeb zákazníkovi banky nebo dodávka zboží zákazníkovi maloobchodu. Úspěšné dodání služby businessu často závisí na jedné nebo více službách IT.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Služba informačního systému	Automatizované prvky business služby. Služba informačního systému může poskytovat nebo podporovat		český překlad výkladového slovníku TOGAF	

		část nebo celou jednu či více business služeb.			
	Služba informačního systému veřejné správy	činnost informačního systému veřejné správy uspokojující dané požadavky oprávněné osoby nebo její součásti spojená s funkcí informačního systému veřejné správy		Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy	§2 písm g)
	Služba infrastruktury	Externě viditelná jednotka funkcionality poskytovaná jedním nebo více uzly, která je přístupná přes dobře definované rozhraní a má význam pro okolí.		ArchiMate	technologické a infrastrukturní vrstvy
	Služba IT	Služba poskytovaná jednomu nebo více zákazníkům poskytovatelem služeb IT. Služba IT je založena na využití informační technologie a podporuje podnikové procesy zákazníka. Služba IT je vytvářena za pomoci personálu, procesů a techniky a měla by být definována v dohodě o úrovni služeb.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Služba konektivity	Servisní oblast externí entity v rámci technického referenčního modelu (TRM), která poskytuje konektivitu pro komunikaci přes tři		český překlad výkladového slovníku TOGAF	

		úrovně (globální, regionální a lokální).			
	SMART	Akronym, který by nám měl umožnit lepší zapamatování, že cíle dohody o úrovni služeb nebo projektových plánů mají být "Specific (specifické), Measurable(měřitelné), Achievable (dosažitelné), Relevant (relevantní) and Time based (časově proveditelné)".		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Směrnice	Dokument popisující nejlepší praktiky, který doporučuje, co by se mělo dělat. Shoda se směrnicí nebývá obvykle vynucována. Viz Norma.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
SaaS	Software jako služba	Cenový model, při kterém zákazník používá software formou služby - to znamená, že ho nevlastní, ale využívá ho po dobu určitou a za využívání platí poplatek.	Nejčastěji se SaaS platí formou tzv. předplatného (anglicky subscription) - měsíčně, nebo ročně. Jinými slovy - software buď máte aktuální nebo jej nemáte vůbec (když neplatíte, musíte ho přestat používat - zanikne právo užití a software přestane fungovat).	ManagementMania	
	soubor prostorových dat	1) Množina souvisejících záznamů prostorových dat uložených na paměťovém médiu. 2) Identifikovatelná množina		Usnesení vlády ČR č. 815/2014, Strategie rozvoje infrastruktury pro prostorové informace v České republice do roku 2020 (GeoInfoStrategie),	kap. 9. - Slovník pojmů

		prostorových dat, se kterou je možné společně manipulovat a která sdílí určité společné vlastnosti, zejména zdroj a způsob pořízení.			
	Současná architektura	Popis současného stavu architektury (podniku nebo řešení), která je předmětem studia nebo vývoje v organizaci.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	souřadnicový systém	Soubor matematických pravidel, která definují jednoznačné přiřazení souřadnic prostorovým objektům a informacím reálného světa; soubor obsahuje parametry, které definují polohu počátku, měřítko a orientaci souřadnicových os vzhledem k zemskému tělesu.		Usnesení vlády ČR č. 815/2014, Strategie rozvoje infrastruktury pro prostorové informace v České republice do roku 2020 (GeoInfoStrategie),	kap. 9. - Slovník pojmů
	Specializace	Vztah specializace značí, že objekt je specializací jiného objektu.		ArchiMate	
	Spolehlivost	Míra, určující, jak dlouho může konfigurační položka nebo služba IT provádět svoji dohodnutou funkci bez přerušení. Obvykle je měřena jako MTBF nebo MTBSI. Termín spolehlivost se užívá též pro vyjádření		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		pravděpodobnosti toho, že proces, funkce a podobně dodá očekávané výstupy. Viz Dostupnost.			
	Spolupráce aplikací	Souhrn dvou nebo více komponent aplikací, které pracují společně za účelem vykonání kolektivního chování		ArchiMate	
	Správa aktiv	Správa aktiv je proces, odpovídající za sledování a vykazování hodnoty a vlastnictví finančních aktiv během celého jejich životního cyklu. Správa aktiv je součástí procesu Správy aktiv služeb a konfigurací. Viz inventární kniha.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Správa aplikací	Funkce odpovědná za správu aplikací v průběhu jejich životního cyklu.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
ISM	Správa bezpečnosti informací	Proces zajišťující důvěrnost, integritu a dostupnost aktiv, informací, dat a služeb IT v organizaci. Správa bezpečnosti informací obvykle tvoří část přístupu organizace ke Správě bezpečnosti, která má širší rozsah než poskytovatel služeb IT, a zahrnuje manipulaci s dokumenty,		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		přístupy do budov, telefonní hovory atd. pro celou organizaci.			
	Správa dodavatelů	Proces zajišťující, že všechny dodavatelské smlouvy podporují potřeby businessu a že všichni dodavatelé plní své smluvní závazky.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Správa dostupnosti	je proces, odpovědný za definování, analýzu, plánování, měření a zlepšování všech aspektů dostupnosti služeb IT. Správa dostupnosti odpovídá za zajištění přiměřené infrastruktury IT, procesů, nástrojů, rolí atd., které odpovídají dohodnutým cílům úrovní služeb.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Správa incidentů (Incident Management)	Proces, který odpovídá za správu životního cyklu všech incidentů. Hlavním cílem Správy incidentů je co nejrychlejší obnovení služby IT pro uživatele.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
SPM	Správa portfolia služeb	Proces odpovědný za správu portfolia služeb. Správa portfolia služeb pohlíží na služby z hlediska hodnoty, kterou poskytují businessu.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Správa požadavků	Činnosti, které se zabývají pochopením a ovlivňováním		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		poptávky zákazníků po službách a zajištěním kapacity pro uspokojení této poptávky. Na strategické úrovni může Správa požadavků zahrnovat analýzu charakteristických znaků aktivit businessu a uživatelských profilů. Na taktické úrovni může používat diferencované zpoplatnění motivující zákazníky využívat služby IT mimo nejfrekventovanější doby. Viz Správa kapacit.			
	Správa rizik	Proces odpovědný za identifikaci, posouzení a řízení rizik. Viz také Posouzení rizik.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Správa služeb IT	Implementace a správa kvality služeb IT, které splňují potřeby businessu. Správa služeb IT je vykonávána poskytovateli služeb IT prostřednictvím odpovídající skupiny lidí, procesů a informačních technologií. Viz Správa služeb.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Správa událostí	Proces odpovědný za správu událostí během jejich životního cyklu. Správa událostí je jednou z hlavních		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		činností provozu IT.			
SLM	Správa úrovní služeb	Proces, který odpovídá za sjednání dohod o úrovních služeb (SLA) a za zajištění plnění těchto dohod. Správa úrovní služeb odpovídá za zajištění toho, aby všechny procesy Správy služeb IT, dohody o úrovni provozních služeb (OLA) a podpůrné smlouvy (UC) byly přiměřené dohodnutým cílům úrovní služeb. SLM monitoruje a vykazuje úroveň služeb a organizuje pravidelné revize se zákazníkem.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Správa výkonnosti	Proces, jenž odpovídá za každodenní činnosti Správy kapacit. Zahrnuje monitorování, detekci prahových úrovní, analýzu výkonnosti a ladění, dále implementaci změn vztahujících se k výkonnosti a ke kapacitám.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Správa zařízení	Funkce odpovědná za správu fyzického prostředí, v němž je umístěna infrastruktura IT. Správa zařízení zahrnuje všechny aspekty správy fyzického prostředí, např. napájení a chlazení, Správu přístupů do budov a		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		monitorování prostředí.			
	Správa zdrojů	Identifikace, odhad, přidělení a sledování prostředků použitých k vývoji produktu nebo k provedení služby	Zdroje jsou: - finanční - personální, - datové, - technologické (včetně konfigurací) Patří do taktického řízení	ISO/IEC/IEEE Std. 24765:2010, Systems and software engineering — Vocabulary, ISO/IEC/IEEE, 2010	
	Správa změn	Proces, odpovědný za řízení životního cyklu všech změn. Primárním cílem Správy změn je umožnit realizaci prospěšných změn při minimálním narušení služeb IT.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Správa znalostí	Proces sběru, analýzy, ukládání a sdílení znalostí a informací v organizaci. Prvořadým úkolem Správy znalostí je zlepšení hospodárnosti bez potřeby znovu objevovat již existující znalosti. Viz „Od dat k informacím, ke znalostem, k poznání“, Systém správy znalostí o službách.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Správa životního cyklu služby	Přístup ke Správě služeb IT, který zdůrazňuje význam koordinace a řízení napříč různými funkcemi, procesy a systémy nezbytnými pro řízení celého životního cyklu		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		služby IT. Správa životního cyklu služby bere v úvahu strategii, návrh, přechod, provoz a neustálé zlepšování služeb IT.			
	Správce informačního systému	Orgán nebo osoba, které určují účel zpracování informací a podmínky provozování informačního systému		Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti	§2 písm. e).
	Stavební blok (eGovernmentu)	Takový funkční celek nebo případně jeho část, který : a) poskytuje centrální sdílené funkce (jako služby) všem (více, mnoha) aktérům (účastníkům) eGovernmentu, nebo mnoha ostatním funkčním celkům, nebo b) představuje mnohokrát opakovatelný vzor jednotných lokálních funkčních celků c) vždy je spravován s centrální zodpovědností (governance).		Národní architektonický plán	
	Stavební blok (eGovernmentu)	(Potencionálně znovu použitelná) komponenta podnikových schopností, která může být kombinována s dalšími stavebními bloky pro poskytování architektur a řešení.		TOGAF	

	Strategický	Nejvyšší ze tří úrovní plánování a dodávky (strategická, taktická a provozní). Strategické činnosti zahrnují nastavení cílů a dlouhodobé plánování za účelem dosažení komplexní vize.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Strategie	Strategický plán navržený tak, aby vedl k dosažení plánovaných cílů.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
CMMI	Stupňovitý model zralosti	system pravidel a cílů, které určují, co by měly týmy dělat, aby jejich práce byla dobře udělaná, bylo ji možné plánovat a byla efektivní. Vytvořeny jsou 3 varianty modelu, každá se zaměřuje na samostatnou oblast práce: vývoj technologií, poskytování služeb a nákup, tzn. jde o souhrn cílů a doporučených pracovních postupů pro vývojové týmy, které vedou ke kvalitnímu plánování a řízení prací a měly by zajistit i odpovídající kvalitu výstupu. CMMI model, stejně jako ostatní soudobé standardy kvality, se zaměřuje především na důslednou organizaci, plánování a		Wikipedie	

		sledování postupů. Jeho největším rozdílem oproti většině jiných podobných standardů (např. ISO 9001) je, že definuje 5 úrovní zralosti a tým může podle modelu svou procesní dokonalost postupně zlepšovat. Úroveň, které tým dosáhl, se hodnotí "posouzením", které provádí vyškolený interní nebo externí posuzovatel postupem, který je stejně jako norma definován autorskou organizací.			
	Subjekt práva	Osoby nadané právní osobností, čili právní subjektivitou, která jim umožňuje schopnost být nositelem i vykonavatelem práv a povinností.	Osoby, které se dělí na osoby fyzické (přirozené) a osoby právnické (umělé); mezi právnické osoby řadíme také veřejnoprávní korporace, které jsou tvořeny k naplňování veřejných zájmů. Jsou jimi zejména stát a samosprávné korporace. Taková fyzická nebo právnická osoba, která je nadána aktivní schopností konat podle práva, je subjektem práv a povinností vzhledem k veřejné správě. Na rozdíl od objektu práva, který je v daném případě pouze pasivním předmětem řízení dle práva.	Výklad OHA	

	Systémový software	Softwarové prostředí pro speciální typ komponentů a objektů, které jsou na něm rozmístěny ve formě artefaktů.		ArchiMate	
	Taxonomie pohledů na architekturu	Organizovaná kolekce všech pohledů na architekturu.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Technický správce (služeb) IS	Úřad nebo útvar, pověřený uspokojováním požadavků odborného útvaru (věcného správce ISVS) na ICT podporu jeho agendy službami odpovídajícího ISVS nebo provozního IS.		Výklad OHA	
	Technologická architektura	Popis struktury a interakce platformy služeb a logických a fyzických technologických komponent.	Ve veřejné správě ČR rozdělujeme technologickou architekturu na vrstvu platformových služeb (výpočetního výkonu, úložného prostoru apod.) a vrstvu komunikační a fyzické infrastruktury.	český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Technologická architektura	Technologická architektura popisuje logické softwarové a hardwarové funkce, které jsou vyžadovány pro podporu zavedení obchodních, datových a aplikačních služeb; to zahrnuje např. IT infrastrukturu, middleware, síť, komunikaci, zpracování	Ve veřejné správě ČR rozdělujeme technologickou architekturu na vrstvu platformových služeb (výpočetního výkonu, úložného prostoru apod.) a vrstvu komunikační a fyzické infrastruktury.	Národní architektonický rámec	

		dat, standardy atd.			
	tematická prostorová data	Prostorová data popisující/reprezentující určitý typ /skupinu přírodních či socioekonomických jevů (např. data dopravní, demografická, ochrany přírody).		Usnesení vlády ČR č. 815/2014, Strategie rozvoje infrastruktury pro prostorové informace v České republice do roku 2020 (GeoInfoStrategie),	kap. 9. - Slovník pojmů
TOGAF	TOGAF	Mezinárodně uznávaný rámec pro řízení tvorby Enterprise architektury ve společnostech využívajících prostředků informačních technologií. Původní koncept vznikl v USA, ale již více než deset let se používá po celém světě včetně České republiky.		The Open Group	
	Transakce (byznys)	Dohoda, komunikace, přenos nebo výměna čehokoliv mezi dvěma samostatnými entitami nebo objekty. Jde o proces změny stavu z původního na cílový.	Podstatná část služeb veřejné správy je výsledkem vzájemné transakce klienta s orgánem veřejné správy.	Výklad OHA	
	Transakce (IT)	Interakce mezi uživatelem a počítačem při které uživatel zadává příkaz a od počítače obdrží specifický výsledek.		Výklad OHA	
	Transakční data	Kategorie dat, vznikajících při řešení případu klienta v podobě transakce (operace) podpořené informačním	Transakční data se typicky v podobě proměnných v tabulkách ukládají do databáze agendového informačního	Výklad OHA	

		systemem.	systemu. Jejich přílohou mohou být dokumenty. Data popisující událost (změnu v důsledku transakce) a obvykle se popisují slovesy. Transakční data mají vždy časovou dimenzi, číselnou hodnotu a vztahují se na jeden nebo více objektů (tj. referenční data). Typické transakce jsou: • Finance: objednávky, faktury, platby • Práce: plány, záznamy o činnosti • Logistika: dodávky, záznamy o skladování, cestovní záznamy atd. Typickými systémy zpracování transakcí (systémy generující transakce) jsou SAP a Oracle Financials.		
	Třetí strana	Osoba, skupina nebo podnik, které nejsou součástí dohody o úrovni služeb IT, avšak jsou nutné k zajištění úspěšné dodávky těchto služeb. Např. dodavatel softwaru, společnost najatá na údržbu hardware nebo oddělení zabezpečující správu zařízení. Požadavky na třetí stranu jsou většinou definovány v podpůrných smlouvách (UC) nebo v dohodách o úrovni		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		provozních služeb (OLA).			
	Účastník	organizační jednotka schopná (aktivně) vykonávat chování.		ArchiMate	
	Účastník/aktér	Osoba, organizace nebo systém, který vystupuje v roli jako účastník aktivit (byznys funkcí, procesů nebo služeb), viz aktér.	Nezaměňovat s pojmem "účastník řízení", který je příbuzný, ale zúžený.	Výklad OHA	
	Účelnost	Výraz míry jakou produkované výstupy vedou k očekávaným výsledkům. Metriky účelnosti se zaměřují na sílu vztahu mezi provedenou intervencí a dosaženým výsledkem. Účelnost je výrazem dimenze „dělat správné věci“ a ukazuje na výkonnost ve smyslu volby činnosti, která je uskutečňována.		Koncepce KPI	
	Účinnost	Vztah mezi vstupy a výstupy, je poměrem dosažených výstupů ke spotřebovaným vstupům. Účinnost je výrazem dimenze „dělat věci správně“ a ukazuje na výkonnost ve smyslu způsobu, jakým je činnost uskutečňována. Ve VS ČR je zavedeno		Výklad OHA	

		zavádějící synonymum - Efektivita.			
	Událost	Změna stavu, která je z procesního pohledu podstatná, může se vyskytnout vně nebo uvnitř organizace a vně nebo uvnitř organizace může být zpracována.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Událost (byznys)	Něco co se stává (interně nebo externě) a ovlivňuje chování.		ArchiMate	
	Udržitelnost	Udržitelnost je definovaná v kontextu lidské civilizace jako praktická schopnost uspokojit základní potřeby dneška bez kompromitování schopnosti budoucích generací uspokojit jejich základní potřeby a udržet jejich životní úroveň.	Udržitelná společnost musí být vystavena tak, aby její životní styl a podnikání nebyly v rozporu s inherentní schopností přírody udržet život. Organizačním principem udržitelnosti je udržitelný rozvoj, který zahrnuje čtyři propojené oblasti: ekologii, ekonomii, politiku a kulturu.	Výklad OHA	
	Univerzální kontaktní místo	Takové kontaktní místo (prezenční nebo elektronické), ve kterém jsou pro klienty veřejné správy ČR dostupné služby pro řešení jejich životních situací napříč jednotlivými agendami a gesčními úřady. Příkladem univerzálního kontaktního místa jsou stávající CzechPOINT,		Informační koncepce ČR	

		Portál občana v PVS a budoucí hlasové kontaktní centrum (Call-centrum).			
SL	Úroveň služby	Ukazatel kvalitativních parametrů dodávky služby, spojené s konzumací výstupu činnosti VS klientem. <i>Odpovídá sadě ukazatelů známých jako SLA (Service Level Agreement) nebo OLA (Operation Level Agreement).</i>		Koncepce KPI	
	Úroveň zralosti	Pojmenovaná úroveň v modelu zralosti jako je Carnegie Mellon Capability Maturity Model Integration.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Uzel	Výpočetní zdroj, na kterém mohou být skladovány nebo dislokovány artefakty pro použití.		ArchiMate	
	Uživatel	Osoba, organizace nebo funkční jednotka používající služby informačního systému.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Uživatel	(též Spotřebitel) Fyzická nebo právnická osoba anebo orgán veřejné moci, které využívají aktiva.	Jakákoliv osoba - interní zaměstnanec či externí subjekt, autentizovaná i anonymní, která při své činnosti využívá nebo spravuje aktiva ve vlastnictví či správě organizace. Může jím být i jiný systém, nebo aplikace.	Vyhláška č. 82/2018 Sb., o kybernetické bezpečnosti	§ 2, písm. l)
	Uživatel	Občan, podnikatel nebo		Výklad OHA	

	(digitální služby veřejné správy)	zástupce organizace v průběhu čerpání externí digitální služby veřejné správy samoobslužným kanálem. Uživatelem je také úředník při poskytování asistované služby veřejné správy nebo při samoobslužném čerpání interní digitální služby veřejné správy.			
	Uživatel informačního systému veřejné správy	osoba nebo její součást, která do informačního systému veřejné správy zapisuje data nebo data, případně i provozní údaje obsažené v informačním systému veřejné správy, využívá; uživatelem informačního systému veřejné správy je i správce nebo provozovatel informačního systému veřejné správy, pokud informační systém veřejné správy užívá při výkonu veřejné správy v oblasti, pro kterou informační systém veřejné správy poskytuje službu informačního systému veřejné správy		Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy	§2 písm e)
	Uživatel služby	Fyzická osoba nebo právnická osoba, kterým je poskytována digitální služba		Zákon č. 12/2020 Sb., o právu na digitální službu	§2 odst 1

		nebo které činí digitální úkon, a které při poskytování digitální služby nebo při činění digitálního úkonu nemají postavení orgánu veřejné moci.			
	Věcný správce IS	Orgán veřejné správy (jeho útvar), který je jako tzv. gestor agendy zmocněn (kompetenčním zákonem, uvnitř úřadu organizačním řádem) zajišťovat výkon agendy veřejné správy nebo interní provozní funkci/službu, a to včetně její adekvátní podpory službami informačních a komunikačních technologií.		Výklad OHA	
	Vertikální domény motivační architektury	Vertikální domény motivační architektury, doplňují a protínají horizontální architektury a poskytují odpovědi na otázku Proč je naše organizace taková, jaká je?: • Architektura strategie a směřování, původně také zvaná jenom motivační architektura • Architektura výkonnosti, měřící dosahování strategie i provozní efektivity • Architektura rizik a bezpečnosti – postihující		Národní architektonický rámec	

		specifické bezpečnostní aspekty napříč doménami • Architektura shody s pravidly, standardizace a dlouhodobé udržitelnosti.			
VDF	Veřejný datový fond	Fond tvořený publikovanými veřejnými údaji veřejné správy. Je základní metodou pro sdílení veřejných informací mezi veřejnoprávními subjekty navzájem i pro sdílení veřejných údajů mezi veřejnoprávní a soukromoprávní sférou v ČR.		Projekt OpenData	
VDF	Veřejný datový fond	Základní metoda pro sdílení veřejných informací mezi veřejnoprávními subjekty navzájem i pro sdílení veřejných údajů mezi veřejnoprávní a soukromoprávní sférou v ČR.	Od pouhé publikace automatizovaně čitelných Open Dat posune též k publikaci právně závazných, platných a pravidelně aktualizovaných datových sad s jasně definovanou zodpovědností OVS za takové sady.	Projekt OpenData	
VDF	Veřejný datový fond	Veřejný datový fond je princip vytváření a dotváření obrazu propojeného datového fondu dle principů otevřených dat za účelem podpory sdílení údajů OVS při výkonu veřejné správy i mimo jejich rozsah práv a povinností zachycených v RPP a mimo PPDF.		Národní architektonický plán	

		VDF zastřešuje a reprezentuje skutečné fyzické datové zdroje otevřených dat roztroušené v internetovém prostoru VS. Vlastní zastřešení a vymezení je realizováno nástroji určenými pro správu metadat otevřených dat, což nejen konkretizuje samotný pojem VDF, ale nabízí i prostředky pro další kategorizace v rámci celého datového fondu ČR.			
	Vize	Popis budoucích záměrů organizace. Je vytvářena vysokým managementem a používá se k ovlivnění firemní kultury a strategických plánů.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Vize architektury	Zjednodušený popis cílové architektury zaměřený na business přínosy a na změny v podniku, které v důsledku cílové architektury vzniknou. Vize slouží jako podklad k detailnější architektonické práci.		TOGAF	
	Vlastník procesu	Role odpovídající za splnění účelu procesu. Odpovědnostmi vlastníka procesu jsou sponzorování, návrh a řízení změn procesu		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratek, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		a průběžné zlepšování procesu a jeho metrik. Role je často přiřazena tomu, kdo zastává roli procesního manažera, avšak tyto role mohou být u větších organizací odděleny.			
	Vlastník služby	Role zodpovědná za dodávku konkrétní služby IT.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Vliv	Vlivem se modeluje situace, kdy některý z motivačních prvků má pozitivní nebo negativní vliv na realizaci jiného motivačního prvku. Typ vazby mezi dvěma objekty v modelu úřadu.	Synonymum: Motivátor / Hybatel / Hnací prvek.	ArchiMate	
	Vnější zákazník	Zákazník, který není součástí stejné organizace jako poskytovatel IT služeb. Viz Externí poskytovatel služeb, Interní zákazník.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Výkonnost	Měřítko výstupu dosaženého systémem, jednotlivcem, týmem, procesem nebo službou IT.		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	
	Výstupy	Výsledkem činnosti v rámci procesu realizace politiky nebo procesu dodávky veřejné služby (umožnění dosažení práva, benefitu nebo umožnění splnění povinnosti vůči veřejné		Koncepce KPI	

		správě) jsou výstupy (služby nebo výrobky), které klient může užít a jejich prostřednictvím dosáhnout výsledku politiky.			
	Význam	Znalost nebo expertíza, která je obsažena v podnikovém objektu, nebo jeho zastoupení. Přidává konkrétní kontext.		ArchiMate	
VIS	Významný informační systém	Informační systém spravovaný orgánem veřejné moci, který není kritickou informační infrastrukturou ani informačním systémem základní služby, a u kterého narušení bezpečnosti informací může omezit nebo výrazně ohrozit výkon působnosti orgánu veřejné moci.	Dle Vyhlášky č. 317/2014 Sb. o významných informačních systémech a jejich určujících kritériích je za jeho určení odpovědný správce systému.	Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti	§ 2, písm. d)
	Vztah/Vazba	Spojení nebo vzájemné působení mezi dvěma lidmi nebo věcmi. Ve Správě vztahů s businesssem dochází k vzájemnému působení mezi poskytovatelem služeb IT a businesssem. V rámci Správy konfigurací je to vazba mezi konfiguračními položkami, která určuje závislost mezi nimi nebo jejich propojení. Například aplikace může být spojena		ITIL v3, Slovníček termínů, definic a zkratk, itSMF Czech Republic, o.s.,	

		se serverem, na kterém běží, služby IT mají mnoho vazeb na všechny konfigurační položky, které služby IT podporují.			
	Zainteresoovaný	Role jednotlivce, týmu nebo organizace reprezentující své zájmy k výstupu architektury.		PMBOK	
	Zákazník	organizace nebo část organizace, která přijímá službu nebo služby		ČSN ISO/IEC 20000	pojem č. 3.7
	Základní prostorová data	Prostorová data se základním, všeobecně využitelným obsahem, pořizovaná a spravovaná podle jednotných zásad. Jsou vytvářena ve veřejném zájmu a jsou referenčními daty např. pro rozhodovací procesy VS, zdrojem pro státní mapová díla, pro další tematická prostorová data apod.		Usnesení vlády ČR č. 815/2014, Strategie rozvoje infrastruktury pro prostorové informace v České republice do roku 2020 (GeoInfoStrategie),	kap. 9. - Slovník pojmů
	Zařízení	Hardwarový zdroj, na kterém mohou být skladovány nebo dislokovány artefakty pro použití.		ArchiMate	
	Zásada "pouze jednou" / Once only princip	Sdílení údajů veřejnou správou, jež má zamezit případům, kdy klienti a další subjekty museli veřejným		Zásady pro digitálně přívětivou legislativu Akční plán pro eGovernment	

		orgánům předkládat tytéž informace opakovaně. Veřejná správa by neměla požadovat po subjektu údajů opakované poskytování již jednou poskytnutých údajů.			
	Zásada "žádné dědictví" / No legacy princip	Žádné infrastruktury nebo aplikace ve veřejné správě starší 15 let. Podle této zásady by se měly obnovovat IT systémy a technologie po určité době a udržovat krok s neustále se měnícím prostředím a rozvojem technologií.		eGovernment Action Plan	
	Zásada od začátku digitalizovaně / Digital by design princip	Od samého začátku tvorby politik a navrhování služeb je počítáno s využitím potenciálu digitálních technologií, např. digitalizace vnitřních procesů („nulová papírová správa“) s úmyslem přehodnotit, změnit a zjednodušit tyto procesy a zajistit, aby služby byly pro občany a podniky účinné, inkluzivní a udržitelné bez ohledu na kanál používaný k interakci s orgány veřejné moci. V praxi to znamená, že komunikace s úřady on-line rozšiřují možnosti, díky		OECD slovník	

		kterým mají občané přístup k veřejné službě. Neznamená to však, že digitální služby jsou jedinou cestou, jak se s vládou spojit, lidé mohou i nadále využívat například schůzky s úředníky tváří v tvář.			
	Zásada standardně digitalizované / Digital by default princip	Orgány veřejné správy mají poskytovat služby primárně digitálně a samoobslužně (v různých formách, jako digitální dokumenty i strojově čitelné údaje); zároveň musí udržovat otevřené i další kanály pro ty, kteří nemohou buď z vlastního rozhodnutí, nebo z technických důvodů využívat digitální služby. Kromě toho veřejné služby mají být poskytovány i asistovaně prostřednictvím jednotného kontaktního místa a prostřednictvím různých obslužných kanálů. Subjekt práva musí však mít právo zvolit si pro komunikaci s veřejnou správou i tradiční obslužné přepážky jednotlivých orgánů veřejné správy (opt – out princip). Jinými slovy platí, že a) k původním		Zásady pro digitálně přívětivou legislativu. Program Digitální Česko, Akční plán pro eGovernment na období 2016-2020: Urychlování digitální transformace veřejné správy	

		tradičním listinným službám musí existovat také digitální samoobslužné služby a současně b) nové a zásadně měněné služby mají být navrženy nejprve jako digitální, a teprve druhotně má být od digitální podoby odvozena podoba listinná, respektive asistovaná, která však nesmí chybět jako rovnocenná varianta při zavedení služby.			
	Životní cyklus	Časové období, které začíná okamžikem vzniku systému a končí okamžikem, od kdy již systém není k dispozici pro žádné využití.		český překlad výkladového slovníku TOGAF	
	Životní období (fáze)	Delší časový horizont v životě klienta veřejné správy, také zvaný životní fáze (například dětství, studium, produktivní věk, apod.), který vyplývá z počáteční životní události a trvá až do koncové životní události a v jehož průběhu má klient trvalé či opakující se potřeby (a jim odpovídající práva) nebo povinnosti ve vztahu k veřejné správě.		Výklad OHA	
	Životní situace	Kombinace atributů určujících aktuální stav	Životní situace je vždy individuální, protože je tvořena	Výklad oeG	

		klienta vzhledem k veřejné správě, vyvolaný životní událostí.	kombinací velkého počtu hodnot (kvalit života) jednotlivce (věk, zdraví, rodinný stav, majetek, vzdělání, víra, ...), z nichž obvykle právě jedna hodnota se mění životní událostí a ostatní formují novou individuální životní situaci (s jednorázovými potřebami) nebo životní období (s trvalými či opakujícími se potřebami ve vztahu k veřejné správě). Statisticky je možno nalézt nejčastější a nejvýznamnější životní situace klientů, identifikovat je jako typové a pro zjednodušení jejich řešení připravit typové produkty (kombinace služeb) veřejné správy. Postupy poskytují informace o tom, jak vyřídit různá podání, kam se obrátit a v jakých lhůtách, zda se platí správní nebo jiné poplatky, včetně odkazů na případné formuláře a platné právní předpisy. Životní událost se děje z vůle klienta, z vyšší moci (bez vůle klienta nebo úřadu) či z moci úřední (ze zákona). Události z moci úřední bývají často periodické (roční, čtvrtletní, měsíční), dějící se uvnitř		

			životního období (fáze) nebo jednorázové, vyplývající typicky ze změny politiky a právních předpisů (nové či změněné právo nebo povinnost).		
	Životní událost	Pro veřejnou správu se životní událostí rozumí změna relevantních atributů určujících aktuální stav klienta, ze kterého pro něj na základě platných právních předpisů vyplývají určitá práva a povinnosti.	základní charakteristické znaky životní události: • něco, co se stane občanovi v jeho životě nebo se rozhodne něco změnit, ať už je tento občan v roli fyzické či právnické osoby, • touto změnou vzniknou danému občanovi nová práva či povinnosti vůči veřejné správě, • vyřízení těchto práv a povinností je často podmíněno konkrétní životní situací občana, • tato práva a povinnosti upravuje více právních předpisů, typicky v rámci několika agend.	Výklad oeG	